

Naxçıvan QHT-ləri beynəlxalq ictimaiyyətə müraciət ünvanlayıb

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№29 (3272) 15 Avqust / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**Ermənilər
təxribata hazırlaşır
- Müdafiə Nazirliyi
məlumat yaydı**

"Hürriyyət" in baş redaktoru imansızlarla üz-üza qalıb

Vüqar Məmmədov
çoxdan bu
mənfur bandanın
atamanlarının
aşlarına soyuq
su qatmışdı

**"Volt Azərbaycan" in
fəaliyyəti dayandırıldı**

6

GÜNÜN NƏBZİ

Siyasət

**BMT
Təhlükəsizlik
Şurasında
Ermənistanın
şikayətinə
baxıla bilərmə?**

Elxan Şahinoğlu: "İrəvan yola yaxın əraziyə hərbi texnika cəmləşdirməklə sadəcə əzələ nümayişi həyata keçirdiyini düşünür, ancaq bunun onların özləri üçün əks-effektli olacaq"

7

Siyasət

**"Azərbaycanın şərtlərini qəbul etməyən
ermənilər ölkəyə buraxılmamalıdır!"**

Nazim Cəfərov: "Ermənistandan buraxılış məntəqəsini keçərək ölkəyə qayıdan və ya ölkədən çıxan bütün Qarabağ ermənilərinə Azərbaycan vətəndaşlığı təklif edilməlidir"

9

Gündəm

**"Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin
Ermənistanla əlaqələri kəsilməlidir"**

Məhəmməd Əsədullazadə: "Azərbaycan yalnız güc tətbiq etməklə prosesləri lehinə dəyişə bilər, çünki danışıqlar vaxt uzatmaqdan ibarətdir"

3

Cəmiyyət

**Narkomaniyaya qarşı
mübarizədə harada səhv edirik?**

Və yaxud bu "bəla"ya qarşı QHT-lər, yoxsa dövlət mübarizə aparmalıdır?

11

Aktual

İntiqamın Vətən sevgisi

O, ağır müharibə meydanında misilsiz şücaət göstərir, qan qusdurduğu digərlərin sayı bilinmir

13

Layihə

**Erməni revanşistlərinin növbəti
kələyi İranla Azərbaycan
arasında müharibədir**

Lakin işə reallıq budur ki, erməni dostlarını nə qədər "sevsələr" də, İran hakimiyyətinin bu gün Azərbaycanla müharibəyə qatıyan ehtiyacı yoxdur

8

Gündəm

**"Bu gün Azərbaycana kiminsə təzyiq
etmək imkanları mövcud deyil"**

Ədalət Verdiyev: "Hay-küy salmayın, bu mənasız məşğuliyyətdir, topunuzu götürün, gedin Qafana və hələlik orda oynayın"

3

**Məhkəmə hakimləri etiraz
etmək hüququna qadağa qoyublar**

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin sədri məhkəmə tərkibinin - Şərafət Məmmədova, Cahangir Yusifov, Pərviz Hüseynov - qərarına etiraza niyə baxmır?

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin (MPM) 19-cu, İnzibati Prosessual Məcəlləsinin (İPM) 18-ci maddəsi "Hakim tərəfindən işə baxılmasına yol verilməməsi" adlanır və MPM-in 19.1.3 maddəsinə görə, əvvəllər hakim kimi birinci instansiya məhkəməsində, apellyasiya və kassasiya instansiyalarında işin mahiyyəti üzrə baxılmasında iştirak etmiş; MPM-in 19.1.7, İPM-in 19.1.5 maddəsinə görə, şəxsən, birbaşa və dolayı yolla işin nəticəsində maraqlı olmasına, OBYEKTİVLİYİNƏ, QƏRƏZ-SİZLİYİNƏ dair ŞÜBHƏ doğuran KİFAYƏT QƏDƏR ƏSAS olan hakim(lər)in İŞƏ BAXMASINA YOL VERİLMİR.

10

**"Əkin sahələrimi
susuzluqdan qurudublar"**

Sədrək sakini Afət Mustafayev: "Haqqı dediyim üçün 11 hektar yarım taxıl sahəmi yandırdılar, su vermədilər"

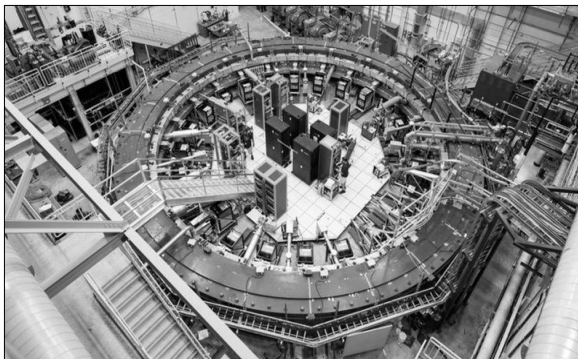
Sədrək rayonu, Qarağac kənd sakini Mustafayev Afət Əli oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia edir ki, rayon icra hakimiyyətinin rəhbərliyi onun torpaq sahələrinə su vermir: "Mən, Mustafayev Afət Əli oğlu, Sədrək rayon Qarağac sakini olaraq sizdən xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırınız. 28 ildir ki, kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan adamam. 2 ildir mənim əkin sahələrimə icra başçısı və onun yeznəsi Natiq, eləcə də birinci müavin Əli su vermədilər, yandırdılar..."

10

Şikayət

Şikayət

Alimlər təbiətdəki 5-ci əsas qüvvəni tapmağa "yaxındır"

ABŞ-in Çikaqo şəhəri yaxınlığındakı elm adamları yeni təbiət qüvvəsinin mövcudluğunu kəşf etməyə yaxın ola biləcəklərini bildirirlər.

"Hürriyyət" in Trend-ə istinadən verdiyi məlumata görə, əgər sübut olunarsa, kainatdakı bütün cisimlərin və hissəciklərin bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqəsini təyin edən beşinci əsas qüvvə tapılacaq.

Tədqiqatçılar müənlən atomaltı hissəciklərin hazırkı atomaltı nəzəriyyəsinin proqnozlaşdırdığı kimi davranmadığına dair yeni sübutlar tapıblar. Alimlər naməlum qüvvənin müənlərə təsir edə biləcəyinə inanırlar.

Arvadı parodiyacı Yevgeni Petrosyanın soyadından imtina etdi

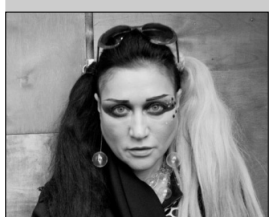
Erməni əsilli rusiyalı parodiyacı Yevgeni Petrosyanın həyat yoldaşı Tatyana Bruxunova ərinin soyadını götürməkdən imtina edib.

"Hürriyyət" kult.az-a istinadən xəbər verir ki, Bruxunova bu barədə Instagram hesabında məlumat paylaşmış. Bruxunova bildirib ki, Petrosyanla evləndə belə soyadını dəyişməyib: "Niyə? Çünki mən atamın qızıyam. Onun soyadını da öləne kimi daşıyacam. Arvadların soyad dəyişməsi ənənəsi artıq köhnəlib".

Qeyd edək ki, Yevgeni Petrosyanla Tatyana Bruxunova 2019-cu ildə evlənilib.

Rusiyalı məşhur müğənni Bakıya gəlir

Rusiyanın məşhur müğənnisi Linda Bakıda konsert verəcək. Bu barədə iticket.az saytı məlumat yayıb.

Məlumatla görə, konsert 21 oktyabr tarixində Heydər Əliyev Sarayında baş tutacaq.

Konsert üçün biletlərin qiyməti minimum 25, maksimum isə 225 manatdır.

63 min dollar maaşla işçi axtarılır

Bukingem sarayı ildə 63 min dollar maaş alacaq davamlı inkişaf

hesabatlılığı üzrə menecer axtarır.

"Hürriyyət" oxu.az-a istinadən bildirir ki, işin təsvirinə uyğun olaraq, menecerin vəzifələrinə karbon izi məlumatlarının izlənilməsi, hesabatların verilməsi və ətraf mühitə bütün emissiyalar üzrə məlumatların toplanmasının düzgünlüyünün təkmilləşdirilməsi daxildir.

Vakansiyada qeyd olunur ki, Buckingham sarayı ətraf mühitə xüsusi diqqət yetirir.

Xatırladaq ki, kral III Çarlz uzun illərdir ətraf mühitin mühafizəsi ilə məşğul olub. Təbiətə olan həvəsinə görə o, "iqlim kralı" kimi tanınır.

Yeni "Prado" hər kəsi təəccübləndirdi

"Toyota" şirkəti yeni "Land Cruiser Prado"nun yanacaq sərfiyyatı ilə hər kəsi təəccübləndirib. Bu barədə "Motor" nəşri yazıb.

ABŞ-dakı markanın rəsmi saytında qeyd olunub ki, yeni versiya 100 kilometrə 8.7 litr yanacaq sərf edəcək. Yanacaq qənaətinin səbəbi isə elektrik mühərriklə "i-Force Max" güc qurğusudur.

Əvvəlki versiya "Land Cruiser Prado" ABŞ-da satılmadı. Çünki V8 benzinli "Land Cruiser 200" 100 kilometrə 13.8 litr yanacaq sərf edirdi. İndi yeni versiya ABŞ-da ən qənaətcil orta ölçülü avtomobil adına iddia edə bilər. "Ford Bronko", "Land Rover Defender 110", hətta "Jeep Wrangler 4x" 100 kilometrə 11.7-13.8 litr yanacaq sərf edirlər.

Məşhur aktrisyaya ağır itki

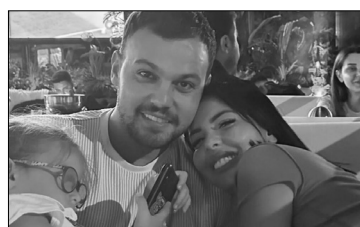
Məşhur türkiyəli aktrisa Hazar Ergüçlüyə ağır itki üz verib. "Hürriyyət" olay-a istinadən bildirir ki, aktrisanın atası Süleyman Ergüçlü vəfat edib. Bu barədə S.Ergüçlünün həyat yoldaşı məlumat verib. Onun ölümünə səbəb ürək tutması olub.

Boşanacağını açıqlayan Nagehan Fəridlə bir arada

Blogger Nagehan Abdullayeva həyat yoldaşı Fərid Abdullayevlə boşanacağını açıqlamışdı. Milli.Az axşam.az-a istinadən bildirir ki, cütlük yenidən bərlənib. Bu haqda Nagehan özü məlumat yayıb.

Blogger birlikdə olan fotolarını yayımlayaraq "Ailə günü" şərhini yazıb.

Qeyd edək ki, Nagehan bir müddət əvvəl Türkiyəyə ailəsinin yanına qayıtmışdı. O, açıqlama verərək, Fəridlə ayrıldıklarını və boşanma ərəfəsində olduqlarını deyib. Nagehan izləyicilərinin suallarına "Bu yolun qayıdışı yoxdur. Bu dəfə birdəfəlik bitdi" cavabını verib. Cütlük bir neçə il əvvəl də ayrılmış, sonradan yenidən bərlənmişdi. Xatırladaq ki, cütlüyün iki övladı var.

Əyləncə səhifəsi

Səhnədə Ebru Gündeşin qarşısında baş əydi

Müğənni Demet Akalın Bodrumda konsert proqramı ilə çıxış edən rəfiqəsi Ebru Gündeşin səhnəsinə qonaq olub.

Həmkarlar səhnədə Demet Akalının "Türkan" mahnısını ifa ediblər. Duet zamanı Akalın Ebru Gündeşin səsi qarşısında baş əyib.

"Axırda məni boşatdıracaqsan" - Nadir Qafarzadə aparıcıya əsəbiləşdi

Müğənni Nadir Qafarzadə ailəsinin ona qoyduğu qadağadan danışdı. "Hürriyyət" axşam.az-a istinadən xəbər verir ki, ifaçı aparıcı Tural Əsədovun "Cəsarət, yoxsa həqiqət" sualına əsəbiləşib.

"Qoyun, biz elə oxuyaq. Mənimlə işin olmasın. Axırda məni boşatdıracaqsan. Evdə deyirlər ki, əfirə gedəndə özünü başqa cür apar. Deyiblər ki, sən oxu, danışma. Qorxuram danışmağa. Bir söz deyirsən Tik-Tok-da yayılır". Qeyd edək ki, Sevinc adlı xanım ilə ailəli olan Nadirin iki oğul övladı var.

Kirkorov pencəyini 25 minə satdı

Ötən gün Moskvada hər kəsin məşhurların paltar və ayaqqabılarını ala biləcəyi "VK Star Market" xeyriyyə festivalı keçirilib.

Satışa bir çox məşhurların geyimi çıxarılib. Qiymətlər isə 300 rubldan 25 minə qədər olub. Bütün gəlirlər "İkinci nəfəs" fonduna bağışlanıb.

Filipp Kirkorovun hamam xələti və pencəyi isə sərgidə ilk satılanlar sırasında yer alıb. Onun pencəyinə fanatı 25 rubl (təxminən 418 manat) ödəyib. Pencək bahalı brendlərdən birinə məxsus olub. Müğənni isə onu satılın deyər, dəyərindən qat-qat ucuz qiymətə verib. Kirkorovun pencəyinin yeni sahibi onu geyinməyi düşünmədiyini bildirib. O, geyimi hərəcə çıxarıb, daha baha qiymətə satacaq.

Tədbirdə Vlad A4-ün "Gucci" gödəkçəsi 14 min rubla, "İnstasamkinin" cins şalvarı 6 min rubla, Karina Krossun köynəyi isə 3 min rubla satılıb.

Hazırladı: RƏŞAD

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilir.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

İlham Əliyev sərəncam imzaladı

Prezident İlham Əliyev Beyləqan rayonunun Allahyarlı-Qəhrəmanlı-Gödəklər-Bünyadlı-Sarısu avtomobil yolunun tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb.

"Hurriyyet" sərəncamın mətnini təqdim edir:

1. On altı min nəfər əhalinin yaşadığı 7 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Allahyarlı-Qəhrəmanlı-Gödəklər-Bünyadlı-Sarısu avtomobil yolunun tikintisi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il dövlət büdcəsində dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) üçün nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsü"nün 1.31.4-cü yarımbəndinə uyğun olaraq, Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 11,9 milyon (on bir milyon doqquz yüz min) manat ayrılısın.

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 1-ci hissəsində göstərilən məbləğdə maliyyələşməni təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

195 minə yaxın şəxs aktiv məşğulluq tədbirlərinə cəlb edilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən bu ilin yanvar-iyul aylarında 195 minə yaxın şəxs aktiv məşğulluq tədbirləri ilə əhatə olunub.

Onlardan 57 min nəfər "Əmək və Məşğulluq" altsistemindəki vakansiya bankına yerləşdirilən vakansiyalar üzrə işlə təmin edilib. Həmin dövrdə 9 min nəfər özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub. Təlim kurslarında iştirak etdikdən sonra onların kiçik bizneslərini yaratmaları üçün aktivlərlə təminatı həyata keçirilib.

Son 7 ayda 7,2 min işsiz şəxs üçün işəgötürənlərlə əməkdaşlıq çərçivəsində həm Agentliyin Peşə Hazırlığı Mərkəzlərində, həm də özəl tədris müəssisələrində peşə hazırlığı kursları təşkil edilib. Digər bir istiqamət olaraq 121,6 min şəxsə işə peşəyönümü xidmətləri göstərilib.

Hacıqabulda kütləvi zəhərlənmə

Hacıqabulda kütləvi zəhərlənmə baş verib. "Hurriyyet" Report-a istinadən xəbər verir ki, hadisə ötən axşam rayonnun istirahət mərkəzlərindən birində qeydə alınıb.

Belə ki, rayonda istirahət mərkəzlərinin birindən paytaxta qayıdan zaman Bakı şəhər sakinləri, 2010-cu il təvəllüdü Soltanəli Rövşən oğlu Məmmədli, 1987-ci il təvəllüdü Fidan Rauf qızı Adıgözelova, 1952-ci il təvəllüdü Sidiqə Məmməd qızı Soltanova, 1994-cü il təvəllüdü Pikəxanım Hafiz qızı Süleymanova, Nuranə Hüseyn qızı Süleymanova, 1973-cü il təvəllüdü Afaq Soltanəli qızı Əliyeva, 2017-ci il təvəllüdü Məhəmməd İlkin oğlu Süleymanovun halı pisləşib. Həmin şəxslər dərhal Şirvan Şəhər Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırılıb. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Elan

Vəli Səmədli, Piriş Qaraoğlu, Əmir Şahbuzlu, Sultan Quliyev, Aydın Xanəliyev Bakı şəhərində yaşayan Ağayevlər ailəsinə Muxtar Ağayevin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı verirlər. Allah rəhmət eləsin.

Ermənilər təxribata hazırlaşır - Müdafiə Nazirliyi məlumat yaydı

Son günlər Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərindəki qeyri-qanuni erməni silahlı birləşmələrinin və Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqlarının aktivliyi müşahidə olunur.

Bu barədə "Hurriyyet"ə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Ərazidəki qeyri-qanuni birləşmələr və Ermənistan silahlı qüvvələrinin qalıqları tərəfindən döyüş mövqelərinin şəxsi heyət, silah-sursat baxımından gücləndirilməsi, eləcə də yeni müdafiə hədlərinin, səngərlərin, uzun müddətli fortifikasiya qurğularının hazırlanması və əraziyə minlərlə silahın basdırılması müşahidə olunur.

Bundan başqa, qanunsuz hərbi birləşmələrin üzvlərinin Qarabağ iqtisadi rayonunun bir neçə yaşayış məntəqəsində müxtəlif təyinatlı döyüş texnikası, xüsusilə də hava hücumundan müdafiə və radioelektron mübarizə vasitələrini yerləşdirməsi, mülki əhalinin kütləvi şəkildə silahlandırması faktları da məlum olmuşdur. Planlaşdırılmış şəkildə atəş mövqeləri bir çox

hallarda yaşayış evlərinin yaxınlığında yerləşdirilir.

Qeyd olunan fəaliyyətlərin dayandırılması barədə Azərbaycan tərəfinin tələblərinin dəfələrlə Rusiya sülhməramlı kontingenti vasitəsilə Ermənistan tərəfinə bildirilməsinə baxmayaraq, qeyri-qanuni erməni silahlı birləşmələrinin daha da aktivləşməsi və Azərbaycan ərazilərində intensiv dö-

yüş hazırlığı tədbirlərini həyata keçirməklə yeni təxribatlara hazırlıq işlərini görməsi müşahidə olunur.

Bu kimi qanunsuz və təhriki fəaliyyətlərin bölgədə gərginliyin artmasına səbəb olduğunu nəzərə alaraq bildiririk ki, baş verə biləcək istənilən hadisələrə görə bütün məsuliyyət məhz Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşəcək.

Havanın kəskin isti keçməsinə görə ölkədə işlər təxirə salına bilər?

Bir neçə gündür ki, ölkə ərazisində kəskin istilər müşahidə olunur. Ölkəmizdə açıq şəraitdə, günün altında işləmək məcburiyyətində qalan xeyli insan var. Bəzi açıq havada çalışan, iş yerlərində açıq havada işləyənlər güzəstə edilmir. Müşahidə edilən isti hava şəraiti günvurmalarla səbəb olur.

Əmək qanunvericiliyinə görə belə hallar necə tənzimlənir?

"Hurriyyet" Trend-ə istinadən bildirir ki, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti bildirir ki, havanın temperaturunun 41 dərəcə Selsidən

çox olan hava şəraitində əmək qanunvericiliyin tələblərinə əsasən işçilərin həyat və sağlamlığının qorunması üçün zəruri tədbirlər görmək işəgötürənin əsas vəzifələrindən biridir.

Qeyd olunub ki, Əmək Məcəlləsinin 233-cü maddəsinə uyğun olaraq, havanın temperaturu 41 dərəcə Selsidən çox olan hava şəraitində açıq ha-

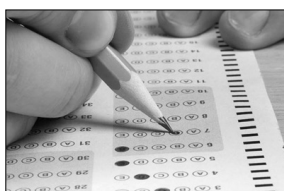
vada və sərinləşdirici qurğular olmayan örtülü binalarda, otaqlarda və digər iş yerlərində bütün növ işlərin görülməsi dayandırılmalıdır.

İşçilərə sərinləmək üçün imkan yaradılmalı, onlara fasilələr verilməli, fasilənin sayı və müddəti işəgötürənlə həmkarlar təşkilatının birgə qərarı əsasında müəyyən olunmalıdır.

Məcəlləyə əsasən, bu fasilələr iş vaxtına daxil edilir və fasilələr zamanı əmək haqqı işçilərin tarifi maaşına görə ödənilir. İş dayandırıldıqda boşdayanma vaxtının haqqı işçinin təqsiri üzündən baş verməyən boşdayanma kimi, tarifi maaşının üçdə iki hissəsindən az olmayaraq ödənilir.

Əmək şəraiti şərtləri imkan verdiyi hallarda günün isti vaxtında iş dayandırılaraq (uzun fasilə verərək) iş günü hissələrə bölünməklə iş rejimi tənzimləyə bilər.

Kolleclərə sənəd qəbulu başlayıb

Ötən gün saat 15:00-da ümumi orta təhsil bazasından orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olunanların elektron sənəd qəbuluna start verilecək.

Bu barədə "Hurriyyet"ə Elm və Təhsil Nazirliyindən xəbər verilib. Elektron sistem üzrə qeydiyyat 23 avqust saat 18:00-da yekunlaşacaq. Müraciətçilər portal.edu.az üzərindən qeydiyyatdan keçərək "Ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrinə təhsilə qəbulu" xidmətinə seçməklə müraciət edə bilərlər. Açılan səhifədə müvafiq qəbul xətti üzrə şəxsi və qəbul məlumatları təsdiq edilir. Həmçinin müraciət zamanı sosial baxımdan həssas əhali qrupuna aid edilən ailələrin üzvü olan şəxslərə təhsil haqqından azad olunmaq və ya təhsil haqqı güzəşti əldə etmək üçün məlumatların təqdim edilməsi hissəsi də mövcuddur. Qeyd edək ki, qeydiyyat üçün müraciət etməyən şəxslər qəbul olunanların siyahısından xaric ediləcəklər.

Rus hərbiçiləri ermənilərə təlim keçib

Rus ordusunun pilotları Ermənistanı təlim keçirib. Bu barədə Rusiya Cənub Hərbi Dairəsinin mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Məlumatla görə, Rusiya Cənub Hərbi

Dairəsinin Ermənistanı yerləşdirilmiş 102-ci bazasının aviasiya ekipajları müxtəlif manevrlər icra ediblər. Təlimlərin Erebuni aerodromunda baş tutduğunu bildirilib.

Qeyd edilib ki, uçuşlara Cənub Hərbi Dairəsinin 120-dən çox hərbi qulluqçusu, həmçinin 20-yə yaxın hərbi və xüsusi texnika cəlb olunub.

Rublun kəskin ucuzlaşmasının Azərbaycanla təsirləri olacaq?

Vüqar Bayramov: "Rusiyada iqtisadi çətinliklər ölkəmizə göndərilən remitsiyaların həcmində azalma olacaq"

“Rubl ‘çökməkdə’ davam edir. Bu gün Rusiya rublunun dollara nisbətən məzənnəsi psixoloji həddən aşağı düşüb. Artıq 1 dollar almaq üçün 100 rubldən çox vəsait ödəmək lazımdır. Son 2 ayda 22 faiz dəyər itirən rubl 2023-cü ildə 35 faizə yaxın ucuzlaşıb. Bu o deməkdir ki, bu il rubl ilə yığım edənlərin pulu real ifadədə dəyərinin 1/3-dən çoxunu itirib”. “Hürriyyət”in məlumatına görə, bunu iqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin (CESD) sədri, millət vəkili Vüqar Bayramov deyib.

Millət vəkili qeyd edib ki, Rusiyanın enerji gəlirlərində də kəskin azalmalar qeydə alınmaqdadır: “Beynəlxalq Enerji Akademiyasının məlumatına görə, bu ilin birinci yarısında Rusiyanın neft ixracatı 120.4 milyard dollar-

dan 77.4 milyard dollaradək azalıb. Bu o deməkdir ki, Rusiyanın neft gəlirlərində 65.0 faiz azalma var. Ümumi ixracatdakı azalmalar rubla təzyiqi daha da artırır”.

Rublun kəskin ucuzlaşmasının Azərbaycanla təsirlərinə gəlisdə isə CESD sədri bildirib ki, bu ilin ilk yarısında ölkəmizin 14 milyard 755 milyon dollarlıq ixracatının cəmi 3.5 faizi Rusiyanın payına düşüb: “Deməli, ixrac

yolu ilə ölkəyə daxil olan valyutanın strukturunda Rusiyanın payı olduqca azdır. Azərbaycanın 22 milyard 953 milyon dollarlıq ticarət dövriyyəsinin isə cəmi 8.3 faizini Rusiya formalaşdırıb. Bu baxımdan, rublun ucuzlaşmasının Azərbaycanla daxil olan valyutanın həcmi xüsusi təsirləri olmasa da belə Rusiyadan ölkəmizə göndərilən remitsiyaların (bir ölkədən digərinə göndərilən vəsait) həcmində təsirsiz düşməyəcək. Rusiyada iqtisadi çətinliklər Azərbaycanla göndərilən remitsiyaların həcmində azalma olacaq. Digər tərəfdən, rublun ucuzlaşmasının valyuta bazarımıza psixoloji təsirlərini də diqqətdən qaçırmamaq lazımdır. Bununla belə, rubl daxil olmaqla bir sıra tərəfdaş ölkə valyutalarının zəifləməsi manatın nominal effektiv məzənnəsini daha da möhkəmləndirir. Bu da qeyri-neft ixracatımıza təsirsiz düşməyə bilər. Rusiyada fəaliyyətini davam etdirən Azərbaycanlı iş adamlarının da həm yığımlarını, həm də sərmayə qoyuluşlarını şəxsləndirmələri çox vacibdir. Rusiya iqtisadiyyatı artıq yeni mərhələyə qədəm qoyub. Bu onun bütün qonşularından daha yaxşı hazırlıqla tələb edir”.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Bu gün Azərbaycana kiminsə təzyiq etmək imkanları mövcud deyil"

Ədalət Verdiyev: "Hay-küy salmayın, bu mənasız məşğuliyyətdir, topunuzu götürün, gedin Qafana və hələlik orda oynayın"

“Laçın yolunun açılmasına görə saçlarını yulub tumanlarını başına atanlar, Bakıdan “humanist” olmağa tələb edənlər, nədənsə bu yolla 30 illik işğal və ondan sonrakı 30 ay ərzində Ermənistan tərəfindən

Azərbaycan ərazilərindəki erməni silahlılarına qanunsuz silah, hərbi texnika, heyət və mina daşınmasını tam görmədən gəlirdilər. Bu utanmaz fəaliyyətlərinizə cavab olaraq Azərbaycanın sərhəd keçid məntəqəsi yaratdı və bu məntəqə Azərbaycanın dövlət təhlükəsizliyinin təminatı baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir”. “Hürriyyət”in məlumatına görə, bu fikirlər hərbi ekspert Ədalət Verdiyevə məxsusdur.

Hərbi ekspert hesab edir ki, təhlükəsizlik məsələsində bu gün Azərbaycana kiminsə təzyiq etmək imkanları mövcud deyil: “Hay-küy salmayın, bu mənasız məşğuliyyətdir, topunuzu götürün, gedin Qafana və hələlik orda oynayın”.

Ədalət Verdiyevəlavə edib ki, məsləhətə qulaq asmayanlara isə növbəti hay küy salmaq üçün yeni mövzunu ən yaxın müddətdə təqdim edə bilər.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin Ermənistanla əlaqələri kəsilməlidir"

Məhəmməd Əsədullazadə: "Azərbaycan yalnız güc tətbiq etməklə prosesləri lehinə dəyişə bilər, çünki danışıqlar vaxt uzatmaqdan ibarətdir"

“Azərbaycan Qarabağda Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin təminatını və rotasiyasını Ermənistan vasitəsilə deyil, Xankəndi-Ağdam yolundan istifadə etməsini tələb etməlidir. Laçın yolunda nəzarət buraxılış məntəqəsi qurulduğu və Azərbaycan öz sərhədlərini tam bağladığından ruslar helikopterlərdən lojistikanı həyata keçirirlər. Azərbaycan konkret sual verməlidir, niyə Ermənistan ərazisindən lojistika olmalıdır?” Hürriyyət.az xəbər verir ki, bunu Cənubi Qafqaz Təhlükəsizlik və Sülh İnstitutunun sədri, Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Məhəmməd Əsədullazadə qeyd edib.

Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavininin sözlərinə görə, Rusiyanın əsas planı erməni separatizminə dəstəyi davam etdirməkdir: “Rusiya son Yevlax görüşünün keçirilməsinin qarşısını alıb. Demək olar ki, bütün təmaslar dayanıb. Azərbaycan yalnız güc tətbiq etməklə prosesləri lehinə dəyişə bilər, çünki danışıqlar vaxt uzatmaqdan ibarətdir. Ermənistan bundan istifadə edib Azərbaycan əleyhinə cəbhə for-

malaşdırır. 30 il bizə ders olmadı ki, biz yenə də danışıqlarla nəyinə həllinə nail olacağına inanırıq?! Başa düşməliyik ki, ermənilər məğlubiyyətlə barışmır və sülh müqaviləsinin bağlanması maraqlı deyillər. Ola bilər ki, Nikol Paşinyan və onun kiçik komandası sülhdə maraqlı olsun. Amma Nikol Paşinyanın komandası monolit deyil”.

Ermənistan ordusunun tam şəkildə Nikol Paşinyanın tabeçiliyində olmadığını vurğulayan politoloqun fikrincə, Azərbaycan yalnız güc dilinə üstünlük verməlidir.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Ermənilər dinc birgəyaşayış fəlsəfəsini, yanaşmasını qəbul etməirlər"

Zaur İbrahimli: "Bunu gec-tez aparıcı ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar da qəbul edəcəklər"

“Ermənilərin indi etdikləri bir daha göstərir ki, ermənilər dinc birgəyaşayış fəlsəfəsini, yanaşmasını qəbul etməirlər”. “Hürriyyət” xəbər verir ki, bunu “Prioritet” Sosial İqtisadi Araşdırmalar Mərkəzi İctimai Birliyinin sədri, politoloq Zaur İbrahimli bildirib.

Politoloqun qənaətinə görə, bunu gec-tez aparıcı ölkələr və beynəlxalq təşkilatlar da qəbul edəcəklər: “Dinc birgəyaşayış, təcavüzdən imtina, dinc birgə mövcudluq fəlsəfəsi münaqişə imkanını aşağı salan addımları və düşüncəni nəzərdə tutur. Ermənilərin isə indi etdikləri tam əksinədir, onların məhz indiki fəaliyyəti dinc birgəyaşayış gələcəyini təhlükəyə atır. Birgə dinc yaşamağa hazırlaşdığınız ölkəyə münasibətdə, xüsusən beynəlxalq birlik tərəfindən tanınmış ərazilərdə məskunlaşdığınız dövlətə qarşı bu cür münasibət bəsləmirlər”.

O əlavə edib ki, ermənilər yenə zoru, zorbalığı seçirlər, yeni qan-qadanı seçirlər.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Azərbaycanı rəvan və məqsədli templə beynəlxalq ictimai rəydə gözəndən salırlar"

İlqar Məmmədov: "Ölkəmizin beynəlxalq ictimai rəyi itirməsinin birinci səbəbi müharibədən sonra hökumətin demokratik açılış yerinə daxilə sərt nəzarət yolunu tutmasıdır"

“Bir tərəfdən hökumət, digər tərəfdən Moskva, üçüncü tərəfdən isə bəzi Qərb ölkələri bir-birinə qarşı olsa da, Azərbaycanı elə rəvan və məqsədli templə beynəlxalq ictimai rəydə gözəndən salırlar ki, 21 ay sonra biz sülhməramlıları çıxartdırmaq istəyəndə, Qarabağa başqa xarici qüvvələrin gətirilməsi təcili önəm daşıyan yetişmiş beynəlxalq mövzuya çevriləcək”. “Hürriyyət” xəbər verir ki, bunu Respublikaçı Alternativ Partiyasının (REAL) sədri İlqar Məmmədov deyib.

Həmin an Moskvanın “Başqasını gəlməkdənsə, razılışın elə mənim qüvvələrim qalsın” deyəcəyini iddia edən partiya sədri hesab edir ki, nəticədə Qarabağdakı rejim yenə zaman qazanacaq: “Moskva əleyhdarları isə deyəcək ya rus çıxsın, ya da sən diktaturanı, bizə qiymətli iqtisadi kontraktlar ver. Bunlar ikisi süpürüşmək üçün meydana hazırlayıb, hökumət isə hər ikisinin əlinə oynayıb. Nəticədə, Qarabağdakı rejim yenə zaman qazanacaq. Bəs beynəlxalq ictimai rəyi ölkəmiz niyə itirir? Birinci səbəb müharibədən sonra hökumətin demokratik açılış yerinə ölkə daxilində sərt nəzarət yolunu tutmasıdır. Üstəgəl, birinci səbəblə əlaqəli şəkildə, beynəlxalq ictimai rəyə xitabən gətirdiyimiz arqumentlərin 2020-ci ildən sonra təzələnməməsi. Keçmişdə, zəif amma qətiyyətli görünəndə dediyimizlə indi, güclü və qətiyyətli görünəndə dediyimiz arasında fərq yaradılmalı idi”.

Vazeh BƏHRAMOĞLU

“BMT TŞ-də Ermənistanın müraciətinə baxılma ehtimalı cüzidir”

Britaniyalı politoloq:
"Paşinyan passiv siyasətçidir, o, öz həmvətənlərini oyunun bitdiyinə inandırmalıdır"

“Ermənistanın bölgədə “humanitar vəziyyətin pisləşməsi” və “davam edən blokada” ilə bağlı əsassız iddialarla əlaqədar müraciətinin BMT Təhlükəsizlik Şurasında nəzərə alınacağı ehtimalı cüzidir”. “Hürriyyət” xəbər verir ki, bunu britaniyalı politoloq və jurnalist Nil Vatson deyib.

Onun sözlərinə görə, vəziyyətə tam və hərtərəfli baxılmasa, bu, humanizm və sülh prinsiplərinə əsaslanan BMT Nizamnaməsini pozacaq. Politoloq vurğulayıb ki, Ermənistan iqtisadi rifahını təmin etmək üçün əsas amil kimi Azərbaycanla münasibətlərin normallaşdırılmasının vacibliyini dərk edir: “Ermənistan rəhbərliyi anlayır ki, ən yaxşı və rəşional yol Azərbaycanla sülh sazişinin imzalanmasıdır. Lakin ölkə daxilindəki müəyyən qruplar, erməni diasporu, həmçinin Rusiya və İran kimi ölkələr yenidən dalana dirənmiş vəziyyət yaranmasını istəyirlər. Bu vəziyyətdə nə müharibə, nə də sülh var. Belə olan halda isə heç bir nəticəyə varıla bilməz”.

N.Vatsonun fikrincə, Nikol Paşinyan passiv siyasətçidir: “Onun qarşısında demək olar ki, həlli mümkün olmayan vəzifə dayanıb. O, öz həmvətənlərini oyunun bitdiyinə inandırmalıdır”.

Naxçıvan QHT-ləri beynəlxalq ictimaiyyətə müraciət ünvanlayıb

"Niyə bu illər ərzində bizim haqq səsimiz eşidilməyib, Ermənistana bu məsələdə heç bir təzyiq etməyib?"

Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatları (QHT) beynəlxalq ictimaiyyətə müraciət ünvanlayıb. “Hürriyyət”in xəbərinə görə, müraciətdə deyilir: “Biz - Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikasında fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatları beynəlxalq ictimaiyyətə üz tutaraq bildiririk ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası 30 ildən çoxdur ki, blokada şəraitində yaşayır. Naxçıvan əhalisi 15 ilə yaxın blokadaya görə qazsız qalıb, hətta elektrik enerjisi yox idi. Azərbaycanın əsas hissəsindən gələn enerji xətləri Ermənistan tərəfindən kəsilmişdi. Naxçıvanla Bakı arasında əlaqələr dəmir yolu üzərindən idi və bu da 1992-ci ildə Mehridən gələn son qatar gülləbaran edildikdən sonra kəsildi.

Beynəlxalq birlik Naxçıvanda dinc sakinlərin problemlərinin, eyni zamanda blokadanın aradan qaldırılması üçün heç bir addım atmayıb və Ermənistana bu məsələdə heç bir təzyiq etməyib. Niyə bu illər ərzində bizim haqq səsimiz eşidilməyib?

Ermənistan hələ də Naxçıvan əhalisini, yaşayış məntəqələrini müntəzəm atəşə tutur. Əgər Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev və onun layiqli davamçısı, Prezident İlham Əliyev olmasa idi, Naxçıvan da Qarabağ kimi işğal olunardı.

Ermənistan Sədərəkə bitişik məntəqədə - Arazdəyəndə Espo Konvensiyasının tələblərinə zidd olaraq metallurgiya zavodu inşa edir. Bu, blokadaya məhkum edilmiş Naxçıvan əhalisinə qarşı ekoloji terror siyasətidir. Sözügedən transsərhəd ərazidə Azərbaycan hökumətinin razılığı olmadan, ağır sənaye zavodunun tikilməsi ətraf mühitin, havanın zəhərli tullantıların çirklənməsinə, ekosistemin pozulmasına səbəb olacaq.

Ermənistan 2020-ci ildə 44 günlük müharibədən sonra imzalanmış 10 noyabr üçtərəfli bəyanatın müddəalarına əməl etmir, Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində heç bir tədbir görmür. Biz bu barədə dünya ictimaiyyətinin Ermənistana ardıcıl çağırışlarını, sanksiyalarını gözlədiyimiz bir vaxtda, tam əksi baş verir.

Laçın yolunun guya bağlı olması barədə yalan məlumatlar, böhtanlar əsasında bir-birinin ardınca bəyanat verənlər, Azər-

baycan dövlətini əsassız olaraq qınayanlar niyə bir dəfə də olsun Naxçıvanın on illərdə blokadada qalması barədə məsələ qaldırmayıblar? Laçın yolu istiqamətinə gələrək binoklla Azərbaycan tərəfə baxan xarici ölkə səfirləri niyə bir dəfə Naxçıvanın blokadasının aradan qaldırılması barədə söz deməyiblər? Bu qərəzli, riyakar, yanaşma bizi hiddətləndirir. Əgər beynəlxalq aləm bölgədə həqiqi blokada görmək istəyirsə, Naxçıvan Muxtar Respublikasına baxa bilər.

Azərbaycan Respublikası öz sərhədlərinə nəzarət və Ermənistanın təxribatlarının qarşısını almaq məqsədilə Laçında sərhəd buraxılış məntəqəsi yaradılıb. Bu sərhəd buraxılış məntəqəsi Qarabağın minalanmasının, bölgədə terrorçu diversiya qruplarının göndərilməsinin qarşısını alır. Dinc insanların ölümünə bais olanları necə müdafiə etmək olar? Necə ola bilər ki, Ermənistan başqa dövlətin suveren ərazisindən “dəhliz” istəyir, amma özü suverenliyini bəhanə gətirib bundan imtina edir. “Suverenlik” anlayışı məgər universal deyil? Yoxsa, “suverenlik” anlayışı Ermənistan üçün başqa mənə kəsb edir və ya onun üçün əlavə imtiyazdır? Əgər belə deyilsə, onda Zəngəzur dəhlizi niyə açılmır? Niyə bu barədə Ermənistana təzyiq yoxdur? Təəssüf ki, bu suallara cavab verilmir.

Biz 30 illik işğaldan sonra torpaqlarını öz gücü ilə azad edən, Ermənistanın tamamilə dağıtdığı, yer üzündən sildiği ərazilərdə sıfırdan şəhərlər və kəndlər inşa

edən, məcburi köçkünləri öz yurdlarına qaytaran Azərbaycana qarşı həyata keçirilən ikili standartlar siyasətini kəskin şəkildə pisləyirik.

30 ildən artıq blokada şəraitində yaşayan Naxçıvan əhalisinin ümidi Zəngəzur dəhlizi vasitəsilə Azərbaycanın digər bölgələri ilə quru əlaqəsinin yaradılması, regionda kommunikasiyaların açılmasıdır. Zəngəzur dəhlizi açılmalı, blokada aradan qaldırılmalıdır. Necə ola bilər ki, Azərbaycan hökuməti Qarabağda yaşayan erməni sakinlər üçün Laçın yolu ilə kommunikasiya imkanları yaradır, üstəlik Ağdam-Xankəndi yolunu da təklif edir, ancaq Ermənistan Naxçıvan əhalisinin hətta humanitar əsasda belə Azərbaycanın digər hissəsinə keçməsinə şərait yaratmır. Biz tələb edirik ki, dünya birliyi Ermənistanı Zəngəzur dəhlizi layihəsini icra etməyə məcbur etsin!

Biz tez-tez humanitar əsasda Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin Laçın yolu ilə daşımalar həyata keçirdiyini müşahidə edirik. Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə də çağırış edirik ki, Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında kommunikasiyanı təmin etsin”.

Müraciəti aşağıdakı şəxslər imzalayıblar:

1. Azərbaycan Vətən Müharibəsi Veteranları və Şəhid Ailələrinin Naxçıvan Muxtar Respublikası Təşkilatının sədri Məcid Seyidov

2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ağsaqqallar Şurasının sədri Məmməd Məmmədov

3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Yazıçılar Birliyinin sədri Asim Əliyev

4. Naxçıvan Muxtar Respublikası Rəssamlar Birliyinin sədri Ülviyyə Həmzəyeva

5. Naxçıvan Muxtar Respublikası Bəstəkarlar Təşkilatının sədri Yaşar Xəlilov

6. Naxçıvan Muxtar Respublikası Qızıl Aypara Cəmiyyətinin sədri Yaşar Vəliyev

7. Naxçıvan Muxtar Respublikası Həmkarlar İttifaqları Şurasının sədri Qəzənfər Abdullayev

8. Naxçıvan Muxtar Respublikası Müharibə, Əmək, Siyahlı Qüvvələr və Hüquq-Mühafizə Orqanları Veteranları Şurasının sədri Firudin Süleymanov

9. “Naxçıvan Muxtar Respublikası Çərnobil Əlilləri” İctimai Birliyinin sədri Eyvaz Əsgərov

10. Naxçıvan Muxtar Respublikası Sahibkarlar Konfederasiyasının sədri Vüqar Abbasov

11. Naxçıvan Muxtar Respublikası Memarlar Birliyinin sədri Heydər Əhmədov

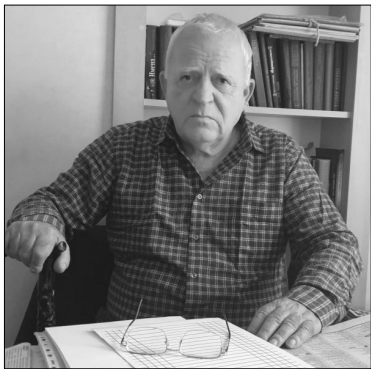
12. “Gənclərin İntellektual İnkişaf Mərkəzi” İctimai Birliyinin sədri Valeh Mahmudov

13. “Gənc Vətənpərvərlər” İctimai Birliyinin sədri Sənan Bədəlov

14. “Estafet” Gənclərin İctimai Birliyinin sədri Xanım İbrahimova

15. “Naxçıvan Gənc Mülətimlər Assosiasiyası” İctimai Birliyinin sədri Gülxanım Orucova.

Stəkanda fırtına qoparan... Rus jurnalistləri bu sözü adətən özünə diqqət cəlb etmək istəyən, boş, mənasız çıxışları ilə avamları yolundan azdırmağa çalışanlar üçün işlədirlər. Çox sərrast ifadədir! Bakılıların da belə məxluqlar üçün gözəl sözü var: Dibsiz kürə, boş anbar. Sovetlər dövründə belələri əvvəlcə yaxşı karyera edib bir az irəli gedə bilirdilərsə, amma sonra aqibətləri pis olardı.

Firuz Haşimov

Müstəqillik illərində torpağının az qala yarısı işğal edilmiş Azərbaycanda məhz bu buqələmun tüfeylilər söz yiyəsi oldular. İqtidara da belələri xoş gəlirdi. Neçə-neçə qalmaqallı hadisələrin, məhkəmə proseslərinin, insanları sarsıdan ifşaların şahidi olmuşuq. Prezidentin sayəsində isti yerlərdə, milli məclisdə oturmuş bu güruhun içindən hələ indiyə qədər bir cəsarət yiyəsi çıxmayıb. Bunlar indiyə qədər nə bir yirtici maqnatin, nə bir poqonlu rüşvətxorun, nə də bir siyasi həzrəkarın adını çəkiblər. Nələrinə lazımdır? Prezidentin özü təyin edib, özü bilər - bu nüccəbanın əsas devizi bu olub.

"Tərtər işi" ilə bağlı elə vəqiələr üzə çıxır ki, adamın inanmağı gəlmir. Bizim nakəslər həbs edilənlərə elə zülmələr ediblər ki, sanki tarixdə adı qalmış nasist gestaposunun, Ješov "ənkevede" sinin estafetini daşımaq bunlara etibar edilib. Müstəqillik bu idi? Nə manyaka dönmüş cəlladlar, nə də onlara əmr edənlər heç bir vaxt məşhər ayağına çəkiləcək. YAP-ın "fürerləri" də iş bərkə düşəndə dədələrinin canlarına da and içəcəklər ki, onlar imam övladı kimi məsumdurlar, heç nədən xəbərləri olmayıb. Gözlərinin içinə qədər yalan deyəcəklər, ümumiyyətlə bu ikiayaqlı siyasətbazlar indiyə qədər bir dürüst söz deyiblər? YAP-ın hansı funksio-

ya kömək üçün müraciət etməmə. Dörd il bundan əvvəl bir məşhur fırıldaqçının arzusu ilə bizim hakimlər məni, üç infarkt almış qocanı, yaşayış minimumundan məhrum etdilər, 20 ay təqaüdü əlimdən aldılar. Onlarla ərizə yazdım! Yazdım ki, mən heç kimi təhqir etməmişəm, sadəcə olaraq pulları, varidatları əllərindən çıxmış zavallıları müdafiə etmişəm. Qocalığıma, heydən düşməyimə rəhm etmərsinizsə, heç olmasa məsələni adam kimi araşdırın. Axı mən Heydər Əliyevin siyasətini müdafiə etmək naminə bütün müxalifətin üzərinə tək gedəndə Elmira Axun-

"Hürriyyət" in baş redaktoru imansızlarla üz-üza qalıb

neri puritan həyat tərzinə öyünə bilər? Hansı göz qabağında olan xadimi cəbhədə qan su yerinə axanda ön xəttə düşüb? Millət necə tarac olursun nə işim var?

Düşmənlərə möhtac olursun nə işim var?

Cəfəkeş Sabirin bu sözlərini pula pul deməyən təmtəraqlı villada yaşayan, kasıb-kusuba yuxarıdan aşağı tüpürən YAP "fürerlərinin" hər birinin darvazasına yazmaq olar. Bütün məsuliyyətimlə deyirəm, Ulu Öndər Heydər Əliyevin irsinə YAP-ın vəzifəli məmurları qədər zərbə vuran ikinci qüvvə tanımırıam. Yaşadığım Xətai rayonunda illər ərzində baş vermiş "yaşıl terror"a analoq tapmaq olmur. On minlərlə ağac, yaşıl bəzək kolu kəsildi. "Bir ağac kəsildəndə elə bilirəm qolumu kəsirlər!" - bu sözləri Ulu Öndər Heydər Əliyev deyib. Kişinin bu sözlərindən sonra Nizami və Xətai rayonlarında əsl ağac qırğını başladı. Heç kim bu ittihamı təkzib edə bilməz, bu illər ərzində yüzlərlə meqalə çap olundu, daha söz qalmadı ki, deyilməsin. Amma Ramiz Mehdiyevin "boz kardinal" mantiyası altında rayonları tarac edib "yaşıl terror"u başlayanlara söz deyilmədi. Mən çoxdan bilirdim ki, aparatda oturan bir ovuc xəbis, Prezidentə həqiqi xəbərin çatdırılmasına mane olur. Bir binanın

ichində eger vacib siqnalların müraciət və ərizələrin Prezidentə çatmasına mane olurlarsa, deməli bu zinakarlardan nə desəniz gözləmək olar. Üzvləri ellik zəmanətlə bir-birlərinə bağlı olan banda xoşuna gəlməyən adamı şərhləyib sındıra, hətta fiziki cəhətdən aradan götürə bilər. "Hürriyyət" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Məmmədov çoxdan bu mənfur bəndanın atamanlarının aşlarına soyuq su qatmışdı. Axı "Hürriyyət" qəzetinin hər sayında elə yirtici məmur qalmamışdı ki, rüsvay edilməsin. Yerli-yersiz söydüyümüz Kommunist diktaturası zamanəsində bu ifşaedici meqalələrin əsasında neçə-neçə hak-küylü proses başlandı... Amma indi heç kimin tükü də tərpenmir... Dairəvi müdafiə sistemi yaratmış yirticilər, giyenələr isə meqam gözləyirlər, görək baş əyməyən nə vaxt bürəyəcək, nə vaxt səhvə yol verəcək. Bununla bərabər fitnə-fəsad törətməkdə yaxşı təcrübə qazanan mürdar məxluq da axtarılır onun da boynuna tapşırıq qoyulur: "Sən qorxma, söy, qoy avam camaat səni mübariz kimi tanısin. Yaxşı muzdun da olacaq. Bizə isə açıq, gizli bütün narazıları aşkar etmək lazımdır". "Hürriyyət" in baş redaktoru isə çox yəqin ki, belə fitnəkarlığa qol qoymayıb. Yaxşı ki, məsələ bir aylıq həbs

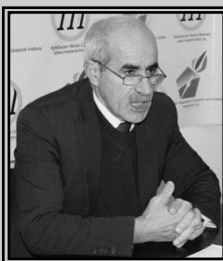
cəzası ilə bitib.... Amma şəxsən mən buna inanmıram, çünki bu üsuli idarənin bütün pəstahlarına yaxşı bələdəm. Bir ölkədə ki, hər yerindən duran vampir istədiyi vaxt, istədiyi yerdə rəiyyətin dənizə aparar yolunu bağlayır, bir ölkədə ki, öz doğma torpağında basdırılmaq üçün bədbəxt kasıb mezar yeri üçün 700 manatdan üç min manata qədər pul vermək məcburiyyətindədir, bir ölkədə ki, müharibə vəziyyətində olan torpaqda vəzifə sahibləri milyonları həzm-rəbdən keçirirlərsə, onlara söz deyən tapılırsa, orada yaşamaq günahdır. Bir tərəfdə qeyrətli kişilərin sayəsində quruculuq işləri görülür, didərginlərin öz doğma yurdlarına qayıtması üçün hər cürə zəhmət çəkilir, çəkilən yollar göz oxşayır, yeni-yeni müəssisələr işə salınır, çörək qıtlığı bilmərrə yoxdur, ərzaq dükənləri aşır, daşır... Bir tərəfdə də bütün sahələrdə hakimi-mütləqə dönmüş "marodyorlar" nə istəyirlər, onu da edirlər. Kəsilmə başa sorğu-sual yoxdur. Bir neçə maqnatin kaşanələrinin şəklləri əlimə düşüb. Heç orta əsrlərin valilərinin, bəylərbəylərinin yuxusuna da belə imarətlər gire bilməzdi. Bir az sorğu-sual eləsən özünü tutub zindana salacaqlar.

86 yaşım var, ölüm ayağında dayam, amma bu üsuli-idarə-

dovanın, YAP-ın əsas "fürerlərinin" cıncı da çıxmırdı. Onlarda o cəsarət nə gəzirdi ki, müxalifətin qorxmaz igidlərinin üstünə gedəydilər. Bir meqsədləri vardı, artıq qələbəsi şübhə oyatmayan Heydər Əliyevin hüzurunda arxa pəncələri üzərində duraraq mədhiyyə deyə-deyə sərvət sahibi olmaq, Milli Məclisdə oturmaq, yeddi arxasını təmin etmək. İstediklərinə çatdılar, üç rəngli bayrağın dalğalanması naminə hər şeylərini qurban verənlərin çoxu dərddən üzülüb öldülər, sağ qalanlar da mənim günümde.

"Hürriyyət" in baş redaktoru da bu imansız qüvvə ilə üz-büz qalıb. İmansızın da əlindən hansı alçaqlıq desən gəlib. Bunu öz təcrübəmdən bilirəm. Rəhmətlik Rəsulzadənin sözü hamının yadındadır, bir kərə yüksələn bayraq bir daha enməz. Mən də bütün varlığım ilə inanıram ki, peyğəmbər nişanəli bayrağımın nuru min-min bədxahın gözünü kor, vücudunu isə xarı-zəlil edəcək.

P.S. İnanıram ki, millətin qəzəbi ümman kimi kükrəyəndə qədər, Şuşanı bir həmlə ilə erməni köpəklərindən azad edən oğullar, yaralı qazilər ədalətin təntənəsi naminə "maradyorlar" in möhtəşəm imarətlərinin qapılarını döyəcəklər.

Məğrur Bədəlsoy

Ölüm ayağındakı Konstitusiyadan Prezidentə müraciət

Sizə üz tutmağımın, baş vurmağımın başlıca nədəni ölüm ayağında can verməyimdir, yubadılmaz addımlar atılmasa, dövlətin ANA QANUNUNUN da "fatihəsi" oxunub ÖLÜ QANUNLAR sırasına qatılacaq. Onsuz da çoxdandır oxunmuram, "saqqalım" yoxdur deyə, sözüm - qanunum keçmir. Mənim axı nə yaşım var, heç 28 olmayıb, amma doğulandan- 12 noyabr 1995-ci ildən üç dəfə hər 7 ildən bir - 2002, 2009, 2016-cı illərdə ağır ürk- "referendum əməliyyatı" keçirmişəm, son iki əməliyyatda hələ əlavə "stend" də qoyulub yaralı üreyimə.

Bu il növbəti 7 il tamam olur, deyilənlərə, gəzən söz-söhbətlərə görə, yenə də "referendum" olunacam, bu yol da "stend" qoyulsa, daha məndən ANA QANUN- KONSTITUSIYA olmaz!

Nizami deyir, qüvvət elmdədir, başqa cür heç kəs -heç kəsə üstünlük eyləyə bilməz. Mənim 147-ci qanunum deyir, Azərbaycan Respublikasında ən yüksək hüquqi qüvvə konstitusiyadır, başqa heç bir qüvvə qanundan ali, hüquqdan üstün ola bilməz. Bu yazılı qanunda belədir, bəs gerçəkdə? Gerçəkdə dilgiri bir "JEK"-in, sıradan bir məsləhətçinin, polis nəfərinin ...özbaşına addımı, hərəkəti, qərarı ANA QANUNU elə qüvvətlə ayaqaltı edir ki, əzik-üzük, xurd-xəşil oluram. Bəshakimiyyətin yeganə mənbəyinin Azərbaycan xalqı olduğunu doğrulayan 1-ci qanun özünü doğruldurmu? Polis dəyənəyi, qazı, özbaşınalığı qarşısında belim bükülüb, nəfəsim kəsilib, "saqqalım" qırılıb", sözüm- qanunum keçmir, fikrim dolaşib, vicdan, din azadlığımın yolu bağlanıb.

Əsas insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarını içində alan III fəslimin 48 sözlük24-71-ci hüquq və azadlıqları elə söz olaraq qalır, işə keçə bilmir. Nə ləyaqət qorunur, nə bərabərlik hüququ. Hüququn, azadlığın müdafiəsinə təminat verilmir, mülkiyyət, sosial təminat, mənzil hüququ, vicdanlı davranış və özbaşınalıqdan müdafiə hüququ da sözdə qorunur, işdə həttə məhkəmə qərarı ilə ayrılan pensiyayı elə özbaşınalıqla "sünnət" edirlər ki, dövlətin sosial siyasətinə heyran qalmaya bilmirsən. Məhkəmə təminatı, hüquqi yardım almaq hüququna da elə üç qolumdan biri olan məhkəmə hakimiyyəti qadağa qoyub. Heç demə, konstitusiyadan yararlanmaq hüquqdan sui-istifadə imiş! Müraciət hüququndan, sərbəst toplaşmaq hüququndan heç danışmağa dəyməz. Bu hüquqlara üz tutmaqla onlarla milyonluq cərimədən tutmuş inzibati həbslərə kimi cərimələnmək, həttə cinayətkar kimi məhkum olunmaq olar.

Sizə öl-ölə üz tuturam, qoymayın, ölüm! Qapı döyülür, yox, qapını qırırlar, güc qurumları, polislər müraciətimdən duyub düşüblər, deyəsən. Elə "ləyaqətlə" qazinin, şəhid anasının, qolunu arxadan qandallayıb, üz-gözünə bibər qazı sıxırırlar ki, salamat qurtaracağım əmin deyiləm. Sağ qala bilsəm, ölməsəm, müraciətin davamı olacaq.

"Volt Azərbaycan"ın fəaliyyəti dayandırıldı

MMC-yə məxsus qida məhsullarının çatdırılması (daşınması) müəssisəsində aparılmış planlı yoxlama çərçivəsində qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların bir sıra tələblərinin pozulması faktları aşkarlanıb

■ "Volt Azərbaycan" MMC-nin fəaliyyətinin dayandırılması ilə bağlı məhdudlaşdırıcı qərarın təkrar tətbiqi barədə qərar qəbul edilib. Bu barədə Azərbaycan Qida Təhlükəsizliyi Agentliyindən (AQTA) məlumat verilib. Bildirilib ki, agentlik qida təhlükəsizliyinin təmin olunması və istehlakçı hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində tədbirləri davam etdirir.

Belə ki, "Volt Azərbaycan" MMC-yə məxsus qida məhsullarının çatdırılması (daşınması) müəssisəsində aparılmış planlı yoxlama çərçivəsində qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların bir sıra tələblərinin pozulması faktları aşkarlanıb.

Müəssisənin "Qida təhlükəsizliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa zidd olaraq qida təhlükəsizliyi qeydiyyatından keçmədən fəaliyyət göstərirdi, qida məhsullarının istehlakçılara çatdırılması zamanı isti və soyuq zəncirin qorunmadığı, məhsulların temperatur rejimi və mal qonşuluğu qaydaları pozulmaqla daşındığı, həmin nəqliyyat vasitələrində dezinfeksiya işlərinin aparılmadığı, qida məhsullarının çatdırılmasında iştirak edən şəxslərin tibbi müayinədən keçmədikləri müəyyən olunub.

Aşkarlanmış nöqsanlarla əlaqədar sözügedən müəssisə tərəfindən qida məhsullarının çatdırılması fəaliyyətinin dayandırılması, ilkin və dövrü tibbi müayinədən keçməyən şəxslərin müəssisədən kənarlaşdırılması ilə bağlı məhdud-

laşdırıcı tədbirlərin tətbiqi barədə qərar qəbul edilib.

Eyni zamanda, MMC-nin məsul şəxsi barəsində müvafiq tədbir görüldü. Daha sonra isə qəbul edilmiş qərarın icra vəziyyətinin yoxlanılması ilə əlaqədar "Volt Azərbaycan" MMC-də plandanke-nar yoxlama keçirilib. Yoxlama zamanı şirkət tərəfindən nöqsanların aradan qaldırıldığı, həmçinin fəaliyyətinin dayandırılmasına baxmayaraq, fəaliyyət göstərdiyi müəyyən olunub. Bununla əlaqədar, qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, həmin müəssisənin fəaliyyətinin dayandırılması ilə bağlı məhdudlaşdırıcı qərarın təkrar tətbiqi barə-

də qərar qəbul edilib. Eyni zamanda, tələblər yerinə yetirilmədiyinə görə, cəmiyyətin məsul şəxsi barəsində müvafiq tədbir görüldü.

Göstərilənlərə əsasən, AQTA insanların həyat və sağlamlığının qorunması, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi məqsədilə bir daha ictimai işə müəssisələrinin rəhbərlərini qidaların daşınmasını və istehlakçılara çatdırılmasını yalnız qeydiyyatdan keçmiş və temperatur rejimi təmin olunan avadanlıqlara (nəqliyyat vasitələrinə) malik, qida ilə təmasda olan şəxsləri tibbi müayinədən keçmiş qida subyektləri tərəfindən həyata keçirilməsini təmin etməyə çağırıb.

Samux rayon Suvarma Sistemləri İdarəsi elan etdiyi tenderdə qalibini seçdi - FOTOFAKT

Samux rayon Suvarma Sistemləri İdarəsi Metal lövhə, Qaynaq çubuğu almaq üçün elan etdiyi tenderdə qalibini seçdi. 60 min manatlıq Samux rayon Suvarma Sistemləri İdarəsinin Cari təmir üçün tikinti materiallarının satın alınması üçün elan etdiyi tender bitib.

Hurriyyet.az xəbər verir ki, 60.446,68 AZN məbləğində olan tenderin qalibi "TALBET İNŞAAT"

MMC olub. Tenderin başlama tarixi 27.07.2023-cü il, bitmə tarixi isə 31.12.2023-cü ilə qədərdir. Elan olunan tenderlə idarəyə Su buraxıcı qapı (Şlüz), Su buraxıcı qapı (Şlüz), Bucaqlıq (40x40mm x 3mm), Metal lövhə, Qaynaq çubuğu, Çinqil və s. alınmalıdır.

Qeyd edək ki, "TALBET İNŞAAT" MMC-nin hüquqi ünvanı ZAQATALA RAYONU, YUXARI TALA kəndidir. Şirkətin nizamnamə kapitalı 10 manat, qanuni təmsilçisi isə MEHDİYEV ƏHMƏD RƏMƏZAN OĞLUDUR. Hesab edirik ki, Samux rayon Suvarma Sistemləri İdarəsinə ayrılan 60.446,68 AZN məbləğində pul vəsaitinin xərclənməsi aidiyyəti qurumlar nəzarət edəcəkdir.

Azər Allahverdiyev
Gəncə müxbiri

Kommersiya qurumunun hüquqi şəxslərin dövlət reyestrinə daxil edilmə məlumatları									
Kommersiya qurumunun adı	YOEN	Vergi ucuğu orqanının adı	Təşkilat-hüquqi forması	Hüquqi ünvanı	Nizamnamə kapitalı	Maliyyə ili	Qanuni təmsilçi	Dövlət qeydiyyatına alındığı tarix	Reyestrə daxil edilmə tarixi
"TALBET İNŞAAT" MÜMƏYYƏN CƏMİYYƏTİ	5101381061	23 aprel 2023-cü il	Məhdud məsuliyyətli cəmiyyət	AZƏRB. ZAQATALA RAYONU, YUXARI TALA	10.00 AZD	01.01 - 31.12	MEHDİYEV ƏHMƏD RƏMƏZAN OĞLU	08.09.2017	15.01.2023
SAMUX SUVARMA SİSTEMLƏRİ İDARƏSİ									
"TALBET İNŞAAT" MÜMƏYYƏN CƏMİYYƏTİ									
5101381061									
Cari təmir üçün tikinti materiallarının satın alınması									
Məbləğ	Satınalma metodu	Daxil edilmə tarixi		Başlama tarixi		Bitmə tarixi		Dəqiqlik	
60.446,68 AZN	Açıq Tender	07.08.2023		27.07.2023		31.12.2023			

General Hikmət Abbasov işdən niyə çıxarılib? - YENİ FAKTLAR

FHN-nin Dövlət Yanğından Mühafizə Xidmətinin rəisi general-mayor Hikmət Abbasovun vəzifəsindən azad edilməsinə dair yeni faktlar üzə çıxıb.

"Hürriyyət" Qaynarinfo-ya istinadla xəbər verir ki, bu ilin iyun ayında Mühafizə Xidmətinin rəisi, daxili xidmət general-mayoru Füzuli Əsədov son yaş həddi ilə əlaqədar təqaüdə göndərilib. Onun yerinə təyin olunan Dövlət Yanğın Nəzarəti Xidmətinin sabiq rəisi Hikmət Abbasovun rəhbərlik etdiyi əvvəlki və hazırkı qurumlarda hüquq-mühafizə orqanları ilə bərabər yoxlamalar aparılıb.

Hər iki qurumda maddi-texniki təchizatla bərabər, ciddi maliyyə pozuntuları da aşkarlanıb. Bu səbəbdən fəvqəladə hallar naziri, general-polkovnik Kəmaləddin Heydərov müvafiq əmrə Hikmət Abbasovu vəzifəsindən azad edib.

İddiaya görə, Hikmət Abbasov uzun illər FHN-də çalışması və general rütbəsi nəzərə alınaraq həbslə deyil, vəzifədən azad edilməklə cəzalandırılıb.

Hazırda Dövlət Yanğından Mühafizə Xidməti və Dövlət Yanğın Nəzarəti Xidmətinin bütün şəhər və rayon şöbələrində də yoxlamalar aparılır. Hər iki qurumun əksər şəhər və rayon idarə, şöbələrinin rəisləri işdən azad olunub, bəzilərinin yerləri dəyişdirilib.

İrəvan getdikcə "aktivləşir" - 2022-ci il ssenarisi işə düşür

Ermənistanın məsələni BMT Təhlükəsizlik Şurasına çıxarmaqla nail olmaq istədiyi hədəflər var

Ermənistan BMT Təhlükəsizlik Şurasını özünün siyasi, hərbi və informasiya yönümlü manipulyasiya kampaniyası üçün alətə çevirməyə cəhd göstərir. Aydın məsələdir ki, bu işi təkbəşinə görmür. Qərbdəki havadarlarından dəstək alan İrəvan Qarabağdakı erməni əhalinin guya blokada saxlanması və yolların bağlanması məsələsini beynəlxalq tribunalara, o cümlədən BMT Təhlükəsizlik Şurasına çıxarmağa çalışır və bu istiqamətdə fəaliyyətə başlayıblar.

Ermənistanın məsələni BMT Təhlükəsizlik Şurasına çıxarmaqla nail olmaq istədiyi hədəflər var:

Birincisi, İrəvan qərblə havadarlarına arxalanaraq beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini Qarabağda iddia etdikləri "humanitar fəlakətə" çəkmək istəyirlər. Bununla həm də Qarabağ ermənilərinin Azərbaycana reintegration siyasətinin mümkün olmadığını, öz müqəddəratlarını təyin etmələrinin zəruri olduğu tezisini qəbul etdirmək məqsədi güdür.

İkincisi, rəsmi İrəvan Azərbaycana qarşı konkret bəyanatın qəbul edilməsinə çalışır. Hansı ki, bu bəyanat fonunda iddia etdikləri "humanitar fəlakətə" hüquqi baza yaratmaq istəyirlər.

Üçüncüsü, İrəvan Azərbaycan əleyhinə bəyanat qəbul ediləcəyi təqdirdə bunu qətnəməyə çevirməyi və Laçın yolunun açılmasına nail olmağı düşünür. Mümkündür ki, Ermənistanın BMT Təhlükəsizlik Şurasının "Qarabağdakı vəziyyətlə bağlı" təcili iclas çağırışı qəbul ediləcək. Lakin bu, nəticəni dəyişməyəcək. Məsələ ondadır ki, Azərbaycan erməni

əhalinin yaşadığı əraziyə gədən yolu bağlamayıb.

Ərazidə sərhəd-keçid məntəqəsi qurması suveren hüquqlarından istifadədir. Belə bir zərurət Ermənistanın 2020-ci ilin 10 noyabr bəyanatına zidd olaraq bu yolla Azərbaycan ərazilərinə silah-sursat daşması, bu əraziləri minalaması, Qarabağdakı 10 min erməni hərbi qulluğunun rotasiyasını həyata keçirməsi, hərbi istehkamlar qurmasına görə yaranmışdır. Son iki il ərzində Ermənistan SQ-yə məxsus hərbi yük maşınları Laçın-Xankəndi yolu ilə daşımalar həyata keçirib, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aşkar olun-

muş minaların 2021-ci ildə Ermənistan istehsal edildiyi müəyyən olunub.

Ermənistan ilk dəfə deyil ki, BMT TŞ-də sənəd qəbuluna cəhd edir. Belə ki, 2022-ci il dekabrında Fransanın təşəbbüsü ilə Laçın-Xankəndi yolunda azərbaycanlı eko-fəalları aksiyası ilə bağlı TŞ-nin fəvqəladə iclası çağırılısa da, TŞ üzvləri arasında konsensus olmadığından Parisin irəli sürdüyü bəyanat layihəsi havada qaldı. Çox güman ki, bu dəfə də dəyişən bir şey olmayacaq.

Əvvəla, ona görə ki, rəsmi Bakı Ermənistanın bu və bu kimi cəhdlərinə hazırlıqlıdır. Məsələn, bundan öncə Fransanın təşəbbüsünə BMT TŞ-nin daimi üzvlərdən Böyük Britaniya və Rusiya, qeyri-daimi üzvlərindən BƏƏ və Albaniyanın qarşı çıxdı. Əgər Ermənistanın iddiası bəyanat kimi qəbul edilərsə, bunun qətnəməyə çevrilməsi real deyil. Çünki ilk veto qoyacaq ölkə Rusiya olacaq. BMT TŞ illərdir vahid qərar verməkdə acizdir. Daimi üzvlər bir-birinin əleyhinə veto hüququndan istifadə edirlər. Ehtimal ki, bu dəfə də belə olacaq.

Turan Rzayev, Politoloq

BMT Təhlükəsizlik Şurasında Ermənistanın şikayətinə baxıla bilərmə?

Elxan Şahinoğlu: "İrəvan yola yaxın əraziyə hərbi texnika cəmləşdirməklə sadəcə əzələ nümayişi həyata keçirdiyini düşünür, ancaq bunun onların özləri üçün əks-effektli olacaq"

Ermənistan bir tərəfdən Azərbaycandan BMT-yə şikayət edib, Qarabağdakı vəziyyətin Təhlükəsizlik Şurasında müzakirəsində ısrarlıdır, digər tərəfdən Laçın yolunun başlanğıcında hərbi texnikanın sayını artırır. Keçmiş illərdə biz işğalçı Ermənistan BMT-yə şikayət edərək, bu təşkilat hər dəfə "mənlilik deyil" deyib topu ATƏT-ə atırdı, o da ki mənasız danışıqlar aparardı. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra rollar dəyişib, hazırda müharibədə məğlub olmuş Ermənistan Azərbaycandan şikayət etməklə məşğuldur. "Hürriyyət" xəbər verir ki, bunu "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu bildirib.

"BMT Təhlükəsizlik Şurasında Ermənistanın şikayətinə baxıla bilərmə" sualını cavablandıran politoloqun sözlərinə görə, Təhlükəsizlik Şurasının daimi üzvü olan Fransa müzakirə təşəbbüsü ilə çıxış edə bilər: "ABŞ və Böyük Britaniya Azərbaycanla müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq etsələr də, müzakirənin keçirilməsinə razılıq verə bilərlər. Təhlükəsizlik Şurasının dördüncü daimi üzvü Çin müzakirənin nə "lehinə", nə də "əleyhinə" olacaq. Yerdə qalır Rusiya. Ukrayna müharibəsi fonunda Qərb-Rusiya münasibətləri gərgindir. Müharibədən əvvəl də BMT Təhlükəsizlik Şurasında Qərb ölkələrinin "hə"sinə Rusiya "yox", Rusiyanın "hə"sinə Qərb dövlətləri "yox" deyirdi. Rusiya böyük ehtimalla, bu dəfə də Qərb ölkələrindən birinin təşəbbüsünü dəstəkləməyəcək. Rusiya bunu həm də ona görə etməyəcək ki, 1) Cənubi Qafqaz mövzusu beynəlxalqlaşmasın; 2) Azərbaycanla sözdə olan tərəfdaşlığı zədələnməsin. Rusiya Fransanın təşəbbüsünü neytrallaşdırdığı halda İrəvan-Moskva münasibətlərində növbəti gərginlik yaşanaçaq, Qarabağ separatçıları da narazı qalacaqlar. Bu isə bizim işimizə yarayacaq".

"Bəs Ermənistan Laçın yolunun yaxınlığına niyə hərbi texnika cəmləşdirib?" sualına cavabında isə "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri qeyd edib ki, Ermənistan ordusunun Azərbaycana hücum edəcək halı yoxdur, təxribata cavabın onlara baha başa gələcəyini anlamamış deyillər: "İrəvan yola yaxın əraziyə hərbi texnika cəmləşdirməklə sadəcə əzələ nümayişi həyata keçirdiyini düşünür, ancaq bunun onların özləri üçün əks-effektli olacaq. Bu sülh sazişinin imzalanması və sərhədlərin müəyyənləşməsi prosesini ləngidəcək. Biz bu ikisi olmadan da keçinirik, əsas Qarabağın tamamını nəzarətə almağımızdır".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Xankəndiyə göndərilən TIR-lar İranda doldurulur"

Saleh İldırım: "Əminliklə deyə bilərəm ki, İran "humanitar şou"nun tərkib hissəsidir, odur ki, TIR sürücülərinin bir çoxunun erməni deyil, rejimin adamlarından olması istisna edilməməlidir"

Ermənilərin "maşın şousu"nu təqib edirik. Azərbaycan əleyhinə təbliğat apararaq ermənilərlə yanaşı, İranın da əlinin olmasını istisna etmirik. "Hürriyyət" xəbər verir ki, bu sözləri axar.az-a Güney Azərbaycan İstiqlal Partiyasının sədri Saleh İldırım deyib.

O bildirib ki, İranın belə bir fursəti dəyərləndirməməsi mümkün deyil: "Bütün hallarda Azərbaycan əleyhinə qışqırt-

maların arxasında İran dayanıb. 44 günlük Vətən müharibəsində rejimin Ermənistanın yanında yer alması bizi bu haqda yenidən düşünməyə vadar edir. Güman edirəm ki, sürücülərin əksəriyyəti farslardır. İran rejimi xüsusi yetişdirilmiş adamlarını və ETTELAAT-dan olan şəxsləri sürücü olaraq Xankəndiyə göndərmək istəyir. Çünki bölgədə baş verənləri ətraflı izləmək üçün İran bu fursəti qaçıran deyil. Odur ki, yayılan xəbərlərin həqiqiliyi həç də şübhə doğurmur. Hətta bir az da irəli gedərək, bunu deyə bilərəm ki, ermənilərdən daha çox İranın TIR-larda göndərdikləri xüsusi agentləri Xankəndiyə daxil olan kimi mütəq bir şəkildə qruplaşmalar yaradaraq, iğtişaşlar törətməyə cəhd edəcəklər.

Məqsədləri bu qarışıqlığı Azərbaycan əleyhinə istifadə etməkdir. Əminliklə deyə bilərəm ki, İran "humanitar şou"-nun tərkib hissəsidir. Odur ki, TIR sürücülərinin bir çoxunun

erməni deyil, rejimin adamlarından olması istisna edilməməlidir. Hətta bu maşınların birbaşa İrandan yük doldurub gətirdiklərini deyənlər də var.

Məntiqlidir. İrana məxsus maşın nömrələrini dəyişib, Ermənistan nişanlı nömrələrin taxılması da mümkündür. İran işğal rejimi hər bir fitnə törətmək iqtidarındadır. Bu xəbərlərin həqiqiliyi də tezliklə ortaya çıxacaq".

Saleh İldırım qeyd edib ki, İranın bu işdə məqsədi Qara-

bağ ermənilərinin Azərbaycanla birgə yaşayış prosesinə maneə yaratmaqdır: "Azərbaycan və türk düşmənliliyi İran rejiminin əsas siyasətidir. Bu siyasətə

tə erməniləri də alət ediblər. Deyə bilərəm ki, bölgədə gərginlik yaratmaq, Zəngəzur dəhlizinin açılmasına maneə olmaq, Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh prosesini ləngitmək İranın əsas hədəfidir. İran rejimi Azərbaycan əleyhinə bütün imkanları istifadə etməkdən çəkinmir".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi İctimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi

Mifik "miatsum"u xarici yardım ilə həyata keçirməkdən hələ də ümidini itirməyən erməni revanşistlərinin bu yolda növbəti kələyi İranla Azərbaycan arasında müharibədir. Onlar ümid edirlər ki, İran silahları, eləcə də Rusiya silahları sayəsində Qarabağı işğal edə biləcəklər.

Lakin reallıq budur ki, erməni dostlarını nə qədər "sevsələr" də, İran hakimiyyətinin bu gün Azərbaycanla müharibəyə qətiyyəti yoxdur. Əksinə, İrana Azərbaycanla tək cəmiyyətə yaxınlaşmağa yox, birgə tranzit layihələrində iştirak və mümkün olan sahələrdə, ilk növbədə enerji sektorunda maksimum integrasiyaya ehtiyac var. Enerji sektorunda integrasiya isə ölkələr arasında müharibənin mümkünsüzlüyünün birinci və əsas şərtidir.

Siyasi analitiklərin diqqətindən yayınan belə çox vacib detallı xatırlayanlar azdır. Rusiyanın Ukraynaya hücumu ərəfində Ukrayna və Rusiyanın əvvəllər paralel işləyən enerji sistemlərinin bir-birindən "qopması" və Ukrayna enerji sisteminin sinxron şəkildə Avropa Birliyi enerji sistemi ilə işə düşməsi baş verdi.

Əvvəlcə belə bir iş "müvəqqəti təcrübə" olması nəzərdə tutulurdu. Bu "təcrübə" çərçivəsində 2022-ci ilin fevralında Ukrayna və Rusiyanın enerji sistemləri kəsildi və bir enerji sistemindən digərinə elektrik axını dayandı. Sonradan məlum oldu ki, sonradan, məhz bu iki ölkənin enerji sistemlərinin bir-birindən ayrılması zamanı Kreml Ukraynaya qarşı genişmiqyaslı təcavüzün başlamasına hazırlıq görüb. Nəticədə, Ukrayna və Rusiyanın enerji sistemlərinin "müvəqqəti" kəsilməsi daimi xarakter aldı.

Rusiya qoşunlarının Ukraynaya daxil olmasından sonra, 2022-ci ilin martında Ukrayna və Avropa İttifaqının enerji sistemlərinin yekun birləşməsi baş verdi. Bu, prinsipcə, Ukraynaya ötən qışda, Ukraynanın enerji potensialının əhəmiyyətli bir hissəsinin ruslar tərəfindən ələ keçirildiyi və raket - dron hücumları ilə "nokaut edildiyi" vaxtda sağ qalmağa imkan verdi.

Buradan aydın olur ki, bu gün Şimal-Cənub marşrutları üzrə birgə tranzit layihələri ilə

sadi əsaslandırmanın bir sıra mərhələləri razılaşdırılıb. İştirakçı ölkələrin elektrik şəbəkələri vasitəsilə elektrik enerjisinin ötürülməsi üçün müxtəlif şərtlər ətrafı təhlil edilir və əlavə enerji obyektlərinin tikintisinin mümkünüyü nəzərdən keçirilir", deyər Pavel Snikkars bildirib.

Görüş zamanı tərəflər razılaşdırıblar ki, Azərbaycan, İran və Rusiyanın enerji sistemlərinin qarşılıqlı əlaqəsi üzrə texniki-iqtisadi əsaslandırmanın yekunlaşdırılması 2023-cü ilin sonunadək başa çatdırılmalıdır.

Xatırladaq ki, İranla Rusiya

ğura biləcəyi ehtimalı olan "əsrarəngiz" Ermənistanla Azərbaycanın enerji sistemi vasitəsilə birləşdirilməsinə üstünlük verildi. Ermənistanın hansı gözlənilməz sürprizlər vəd edəcəyi variantı yoxdur. Hətta "ehtimallar nəzəriyyəsi" çərçivəsində belə.

2016-cı ilin noyabrında İranın energetika nazirinin müavini H.Fələhatian məlumat vermişdi ki, infrastrukturun yaradılması halında İran və Rusiya arasında Azərbaycan vasitəsilə 500 MVT-a qədər enerji ötürülməsi imkanı var. 2019-cu ildə Rusiya, Azərbaycan və İran 3 ölkənin enerji sistemləri arasında Şimal-Cənub enerji dəhlizinin yaradılması layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasının birgə işlənməsi haqqında saziş imzalayıb.

Bir il ərzində texniki-iqtisadi əsaslandırmanın hazırlanması planlaşdırılırdı, lakin COVID-19 pandemiyası səbəbindən layihə yenidən dayandı.

2022-ci ilin fevralında, hətta Rusiyanın Ukraynaya təcavüzü başlamazdan əvvəl AIR layihəsi Dohada Qaz İxrac Edən Ölkələr Forumu (GECF) çərçivəsində müzakirə edildi. Sonra Rusiya,

düfi deyil - şübhə yoxdur ki, gec-tez Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh müqaviləsi imzalanacaq və sonra İranın regional enerji layihələrinə qoşulmasına heç nə mane olmayacaq.

2022-ci ilin dekabrında Rusiya Federasiyasının Energetika Nazirliyinin rəhbəri Nikolay Şulqinov Əli Əkbər Mehrabiyanla görüşüb. Daha sonra rusiyalı nazir Rusiya, Azərbaycan və İranın enerji sistemlərinin birləşdirilməsi üzrə işi gücləndirməyə çağırıb, eyni zamanda qeyd edib ki, Rusiya və İranın enerji sistemlərinin paralel fəaliyyətinin sabitliyi prioritet olmalıdır. Və bu iş, üçtərəfli görüşün nəticələrindən də göründüyü kimi, Azərbaycanın da iştirakı ilə kəskin şəkildə intensivləşib.

Bütün göstəricilərə görə, yaxın gələcəkdə enerji sistemlərinin unifikasiyası üzrə işlər ona gətirib çıxaracaq ki, bu sistemlər tam integrasiya olunacaq və İran, Azərbaycan və Rusiya arasında elektrik enerjisi ötürülməsi başlayacaq. Eyni zamanda, İranın "mübariz" SEPAH nümayəndələri son zamanlar Azərbaycan əleyhinə ritorikala-

Erməni revanşistlərinin növbəti kələyi İranla Azərbaycan arasında müharibədir

Lakin isə reallıq budur ki, erməni dostlarını nə qədər "sevsələr" də, İran hakimiyyətinin bu gün Azərbaycanla müharibəyə qətiyyəti yoxdur

yanaşı, Rusiya, Azərbaycan və İranın enerji sistemlərinin integrasiyası nə qədər vacibdir. Şərtlərdən irəli gələn zorakı əməkdaşlıq ölkələrin bu cür integrasiyasında iştirak edən iqtisadiyyatların inkişafına təkan verməklə yanaşı, onlar arasında genişmiqyaslı hərbi qarşıdurmanı qeyri-real edir.

10 avqust 2023-cü il Rusiya, Azərbaycan və İran 3 ölkənin (AIR - Azərbaycan-İran-Rusiya) elektrik enerjisi sistemlərinin birləşdirilməsi layihəsini müzakirə ediblər. Bu barədə Rusiya Federasiyasının Energetika Nazirliyi AIR layihəsinin həyata keçirilməsi üzrə üçtərəfli danışıqların yekunlarına əsasən məlumat verib.

İclasda Rusiyanın energetika nazirinin müavini Pavel Snikkars, Azərbaycanın energetika nazirinin müavini Elnur Soltanov, İranın energetika nazirinin müavini Homayun Xaeri iştirak ediblər. İclasda 3 ölkədən bu əməkdaşlıqda maraqlı enerji şirkətlərinin nümayəndələri də iştirak edib.

"Bu gün layihənin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasının hazırlanması davam edir, texniki-iqti-

uzun illərdir ki, elektrik enerjisi mübadiləsi imkanlarını nəzərdən keçirir. Şəbəkələrin birləşdirilməsinə dair ilkin razılaşma 2016-cı ildə, İranın nüvə proqramı üzrə Birgə Hərtərəfli Fəaliyyət Planının (JCPOA) bağlanması ilə əlaqədar İranın Qərbin sanksiyaları altında olduğu qısa müddət ərzində əldə edilib.

O zaman İranla Rusiya arasında elektrik enerjisinin tranziti üçün 2 marşrut nəzərdə tutuldu: 1. Azərbaycandan, 2. Gürcüstandan keçməklə Ermənistan.

Aydındır ki, erməni lobbisinin "ürəyindən" hər şeydən çox ikinci variant keçərdi, lakin bunda "zəif həlqə" var - Ermənistanın enerji sistemi, fəlakətli şəkildə aşınmadan başqa, bir çox təhlükəli obyektlə qoşuludur, hansı ki, onu, yəni Metsamor atom elektrik stansiyasını uzun müddətli istismardan çıxarmaq lazımdır. İranın aqressiv siyasəti üzündən başqa siyasi və "hərbi" risklər də var. Nəticədə ilkin olaraq İran və Rusiya Federasiyasının enerji sistemlərinin riskli və atacağı hər addımın müəmmalı və çıxılmaz təsir do-

İran və Azərbaycanın energetika nazirləri səviyyəsində üçtərəfli görüş keçirilib və burada layihənin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasının hazırlanması müzakirə olunub. Sonra İranın Energetika Nazirliyinin rəhbəri izah edib ki, İran və Rusiyanın enerji sistemləri ilə ilkin sinxronizasiya başa çatıb, İran, Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya arasında elektrik şəbəkələrinin ümumi sinxronizasiyası üçün texniki tədbirlər görülüb. İranın Energetika Nazirliyi tərəfindən Ermənistanın da "enerji şəbəkələrinin sinxronlaşdırılması" layihəsinə "daxil edilməsi" təsa-

rının "doza dərəcəsi"ni kəskin şəkildə aşağı salıblar. Hətta "mühasirədə olan Artsax" ermənilərinin soyqırımı ilə bağlı onlardan çox "qəzəb nalələri" eşidilmir, hansı ki, Xankəndindəki separatçılar buna çox ümidlənmişdilər.

Nəzərə alsaq ki, İranla Azərbaycan arasında gərginliyin əsas "hərbi tənxitəbatçı"ı SEPAH olub, bu ona işarədir ki, iki ölkə arasında gündəmdən müharibə tamamilə çıxarılabilir. Xüsusən də İran və Azərbaycanın enerji sistemləri vahid bir sistemdə bir araya gəlsə.

Ülviyyə ŞÜKÜROVA

"Ermənistanın "TIR şousu" bölgədəki vəziyyəti gərginləşdirməyə yönəlib"

Vüqar Bayramov: "Bir sıra beynəlxalq qurumların Laçın yolu ilə bağlı qərəzli mövqələri və açıqlamaları Qafqazda sülhə deyil, gərginliyin artmasına xidmət edir"

“Ermənistanın "TIR şousu" bölgədəki vəziyyəti gərginləşdirməyə yönəlib. Düənə gecə və bu gün səhər Azərbaycan Or-

dusunun mövqələrinin atəşə tutulması bunu bir daha təsdiq edir". "Hürriyyət" xəbər verir ki, bunu İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzinin (CESD) sədri, millət vəkili Vüqar Bayramov deyib.

Millət vəkili hesab edir ki, bir sıra beynəlxalq qurumların Laçın yolu ilə bağlı qərəzli mövqələri və açıqlamaları Qafqazda sülhə deyil, gərginliyin artmasına xidmət edir: "Hər vaxt Ağdam-Xankəndi yolundan istifadə etməkdən boyun qaçıran İrəvan isə çoxdan itirilmiş geo-siyasi mövqələrinin bərpasına çalışsada artıq bölgədə dəyişilməsi mümkün olmayan yeni düzen formalaşmış. Beləcə,

Qafqaz yeni mərhələyə qədəm qoyur: ya tezliklə ölkələrin ərazi bütövlüyünün qarşılıqlı tanınmasını özündə ehtiva edən sülh müqaviləsinin bağlanması, ya da ziddiyyətlərin dərinləşməsi".

Vüqar Bayramovun qənaətinə, birinci variant bölgənin iqtisadi inkişafı baxımdan da vacibdir: "Regionun inkişafı dayanıqlı sülhün əldə edilməsindən və kommunikasiyaların yenidən bərpasından keçir. İrəvanın başqa alternativlər axtarmağa çalışması isə Ermənistanın özü üçün yeni problemlər yaradacaq. Bunu daha tez anlamaq İrəvanın özü üçün lazımdır".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Azərbaycan üçtərəfli bəyanatdan çıxsa, anti-terror əməliyyatına başlaya bilər"

Kənan Novruzov: "Əgər rəsmi İrəvan, həqiqətən, sülh istəyirsə, onda əvvəlcə öhdəliklərini yerinə yetirməli, sülhə təhdid yarada biləcək ünsürləri aradan çıxarmalıdır"

"Avqustun 11-i saat 21:10-dan 21:30-dək Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkeçər rayonunun Yuxarı Şorça yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqələrdən Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun Bəzixana və Zeylik yaşayış məntəqələri istiqamətlərində yerləşən mövqələrini atıcı silahlardan atəşə tutub. Bu barədə Müdafiə Nazirliyindən bildirilib. Bundan başqa, avqustun 12-si saat 07:43-də Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazisindəki qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri tərəfindən Ordumuzun Ağdam rayonu istiqamətində yerləşən mövqələri də atıcı silahlardan atəşə tutulub. Bölmələrimiz tərəfindən qeyd olunan istiqamətlərdə adekvat cavab tədbirləri görüldü. Təxminən bir həftədir ki, qismən sakitlik idi. Amma mövqələrimiz bu günlərdə yenidən atəşə tutuldu". "Hürriyyət"-in məlumatına görə, bunu Beynəlxalq Münasibətlər və Diplomatiya Araşdırmaları Mərkəzinin eksperti Kənan Novruzov bildirib.

Ekspert qeyd edib ki, mövqələrimiz atəşə tutulmazdan bir gün əvvəl Ermənistan baş naziri Nikol Paşinyan hökumətin iclasında danışıq, sülh idealına sadıqlığını bildirmiş və Azərbaycanı prosesə mane olmaqda ittiham etmişdi: "Paşinyan əvvəl də ehtimal edilən sülh müqaviləsi ilə bağlı oxşar fikirlər səsləndirib. Amma o, sözdə dediklərini əməldə təsdiqləmir. Ya da təsdiqləməyi bacarmır. Əvvəl də dediyimiz kimi, provokasiyaların həm Ermənistan hərbi-siyasi hakimiyyəti, həm də sülhü istəməyən üçüncü qüvvələr tərəfindən idarə olunması mümkündür. Lakin bu, bizim üçün əhəmiyyətsizdir. Əgər Paşinyan, həqiqətən, sülh istəyirsə, sabotajlara son verilməlidir. Çünki davam edən təxribatlar sülh quruculuğu prosesinə töhfə vermir, əksinə, zərbə vurur. Odu ki, indi Ermənistan hökumət başçısı siyasi iradə göstərməlidir. Ən vacib məqamlardan da biri budur ki, 2020-ci ildə Rusiyanın vasitəçiliyi ilə əldə olunan üçtərəfli razılaşmanın tələblərinə zidd olaraq Ermənistan hələ də terrorçuları Qarabağdan çıxarmayıb. Qarabağdakı xunta rejiminin ləğv olunması və terrorçuların ərazidən çıxarılması perspektivdə təxribatların kəskin azalmasına səbəb ola bilər. Bu isə öz-özlüyündə sülh quruculuğu prosesinə töhfə verəcək. Ancaq Ermənistan hələ də terrorçuları torpaqlarımızdan çıxarmaq istəmir. Bu, Paşinyanın sülh barədə səsləndirdiyi fikirlərin səmimiyyətini sual altına qoyur".

Kənan Novruzov hesab edir ki, əgər rəsmi İrəvan, həqiqətən, sülh istəyirsə, onda əvvəlcə öhdəliklərini yerinə yetirməli, sülhə təhdid yarada biləcək ünsürləri aradan çıxarmalıdır: "Ermənistan bunu bacarmırsa, özümüz də edə bilərik. Və görürük, edəcəyik. Doğrudur, Qarabağda ehtimal edilən hərbi əməliyyat Rusiya sülhməramlıları ilə gərginliyə səbəb ola bilər. Lakin nəzərə almaq lazımdır ki, heç Moskvada da öhdəliklərini yerinə yetirmir. Belə ki, sülhməramlılar regiondakı gərginliyin qarşısını almalıdırlar. Amma ermənilər rahatlıqla provokasiya törədə bilərlər. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycan öz təhlükəsizliyi naminə özü lazımı addımları atmalı və atmalıdır. Hətta belə davam edərsə, gələcəkdə Azərbaycan üçtərəfli sazişdən birtərəfli qaydada çıxsa da bilər. Çünki razılaşmanın şərtləri faktiki olaraq yerinə yetirilmir. Təxribatlar göstərir ki, nə Ermənistan, nə də Rusiya imzasına hörmət edir".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

Nüvə silahı ilə hədələnmə qorxuludur, yoxsa onun yayılması?

Elxan Şahinoğlu: "Rusiya və Çin hesab edirlər ki, nüvə dövlətləri olan Böyük Britaniya və ABŞ bu texnologiyaları Avstraliya ilə bölüşməklə "nüvə silahlarının yayılmaması barədə müqaviləyə" zidd hərəkət edirlər"

“Rusiya və Çin Qərbbə qarşı birləşiblər. Qərb mətbuatında Pekinin Rusiyaya siyasi və hərbi dəstəyini artmasıyla bağlı məqalələrin sayı çoxalıb. Rusiya və Çin "nüvə silahlarının yayılmaması haqqında müqavilənin" son Vyana toplantısında AUKUS birliyinə (Avstraliya, Böyük Britaniya və ABŞ) qarşı ortaq hesabat yayımlayıblar. Hesabat müəlliflərinin qənaətinə görə, AUKUS birliyi nüvə silahlarının yayılmaması müqaviləsinə ziddir. Hesabatı Rusiya və Çinin ekspertləri birgə hazırlayıblar". "Hürriyyət" xəbər verir ki, bunu "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu qeyd edib.

Politoloq bildirib ki, Pekin və Moskvanın iddia etdiyi "zərərin" nədən ibarət olduğu aydınlaşmayıb: "Ona qalsaq Qəb ölkələri də Rusiya və Çinin iştirakçısı olduğu müxtəlif birlikləri nüvə silahının yayılmaması müqaviləsinə zidd olduğunu vurğulaya bilərlər. AUKUS biliyi 2021-ci ilin sentyabr ayında formala-

şmış. AUKUS birliyi 3 ölkə - Avstraliya, Böyük Britaniya və ABŞ arasında hərbi əməkdaşlığın genişlənməsini hədəfləyib. Bu birlik Çini narahat edir. Çünki birliyin əsas məqsədi Çinin bölgədə artan hərbi gücünə qarşı adekvat addımlar atmaqdır. Rusiya sadəcə, strateji tərəfdaşı Çini dəstəkləmək məqsədilə birliyə qarşı hesabatı imza atıb. Böyük Britaniya və ABŞ Avstraliyaya sualtı atom gəmilərinin inşasında dəstək verirlər. Pekini qorxudan da budur. Çindən fərqli olaraq Avstraliyanın nüvə silahı yoxdur. Ancaq Avstraliya qonşu Çinin okenlarda artan hərbi fəallığından narahatdır. Ona görə də Avstraliya Böyük Britaniya və ABŞ-la birgə hərbi dəstəni donanmasını gücləndirməyə qərar verib. Avstraliyanın 2027-ci ildən başlayaraq bir neçə atom sualtı gəmisi olacaq. Bu məqsədlə Avstraliya sahillərində hərbi məqsədlər üçün limanlar da tikiləcək".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbərinin sözlərinə görə, Rusiya və Çin hesab edirlər ki, nüvə dövlətləri olan Böyük Britaniya və ABŞ bu texnologiyaları Avstraliya ilə bölüşməklə "nü-

və silahlarının yayılmaması barədə müqaviləyə" zidd hərəkət edirlər: "Pekin və Moskvanın qənaətinə görə, Vaşinqton və Londonun Avstraliya üçün inşa etdirəcəkləri atom sualtı gəmiləri gələcəkdə fərqli məqsədlər üçün istifadə olunacaq. Yəni Rusiya və Çin iddia edirlər ki, Avstraliya əldə etdiyi texnologiyalar vasitəsilə nüvə silahının istehsalına başlayacaq. Eyni məntiqə Rusiyanın müxtəlif ölkələrdə inşa etdiyi atom elektrik stansiyalarından da sonrakı mərhələdə nüvə silahı əldə etmək mümkündür. Digər tərəfdən, Rusiya rəsmilərinin "Ukraynaya qarşı nüvə silahından istifadə edə bilərik" açıqlamaları nüvə silahının yayılmasından daha qorxuludur".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Azərbaycanın şərtlərini qəbul etməyən ermənilər ölkəyə buraxılmamalıdır!"

“Azərbaycan Qarabağ ermənilərinin hüquqi inteqrasiyası üçün tədbirlər planı çərçivəsində ilk addımlardan biri kimi aşağıdakını etməlidir: Səyyar ASAN xidmət məntəqələrindən birini aparıb Laçın sərhəd buraxılış məntəqəsinin yanına qoymaq lazımdır". "Hürriyyət" bildirir ki, bu fikirlər siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru, politoloq Nazim Cəfərsoya məxsusdur.

Nazim Cəfərsoy: "Ermənistandan buraxılış məntəqəsini keçərək ölkəyə qayıdan və ya ölkədən çıxan bütün Qarabağ ermənilərinə Azərbaycan vətəndaşlığı təklif edilməlidir"

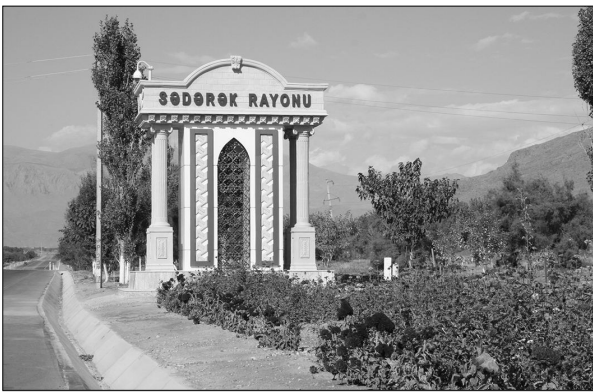
Politoloqun fikrincə, Ermənistandan buraxılış məntəqəsini keçərək ölkəyə qayıdan və ya ölkədən çıxan bütün Qarabağ ermənilərinə Azərbaycan vətəndaşlığı təklif edilməlidir: "Qanuni şərtlərə uyğun olan və qəbul edilənlərə vətəndaşlıq verilməlidir. Qəbul etməyənlərə isə Azərbaycan miqrasiya qanunvericiliyinə uyğun olaraq şərtlə olaraq 3

aylıq müvəqqəti oturma izni verilməlidir. Bu 3 aylıq müvəqqəti oturma icazəsinin ən çox 3 dəfə verilməli elan edilməlidir".

Nazim Cəfərsoy əlavə edib ki, bundan sonra vətəndaşlıq istəməyən yerli ermənilərə miqrasiya kartı verilməyəcəyi və qanunsuz ölkədə olanların dövlətin gücləri tərəfindən beynəlxalq və yerli miqrasiya qanun-

vericiliyinə uyğun olaraq ölkədən çıxarılacağı bildirilməlidir: "Bu şərtlər o ermənilərlə beynəlxalq qanunvericiliyə də uyğun sənədlərlə rəsmiləşdirilməlidir. Şərtləri rəsmi olaraq qəbul etməyən ermənilər ölkəyə buraxılmamalıdır! Vətəndaşlığı qəbul edənlərin kimliyi isə təhlükəsizlik səbəbiylə gizli saxlanılmalıdır və müəyyən müddətdən sonra Azərbaycan öz vətəndaşlarını cinayətkar dəstənin əlindən xilas etmək məqsədilə humanitar əməliyyat keçirməlidir".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

“Əkin sahələrimi susuzluqdan qurudublar”

Sədərək sakini Afət Mustafayev:
“Haqqı dediyim üçün 11 hektar yarım
taxıl sahəmi yandırdılar, su vermədilər”

Sədərək rayonu, Qarağac kənd sakini
Mustafayev Afət Əli oğlu tərəfindən Hur-
riyyet.az saytının redaksiyasına şikayət
məktubu daxil olub.

Şikayətçi iddia edir ki, rayon icra hakimiyyətinin rəhbərliyi onun torpaq sahələrinə su vermirdi: “Mən, Mustafayev Afət Əli oğlu, Sədərək rayon Qarağac sakini olaraq sizdən xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırınız. 28 ildir ki, kənd təsərrüfatı ilə məşğul olan adamam. 2 ildir mənim əkin sahələrimə icra başçısı və onun yeznəsi Natiq, eləcə də birinci müavin Əli su vermədilər, yandırdılar. Hal-hazırda işlətdiyim texnika sahiblərinə borclu düşmüşəm. İcra başçısı, şöbə müdiri olan yeznəsi Natiq, birinci müavin Əli bələdiyyə tor-

paqlarını özləri ekir, əhaliyə su vermirlər. Mən dəfələrlə İcra Hakimiyyətinə şikayətə getmişəm. Başçının yeznəsi Natiq deyir ki, “hara şikayət edirsən et, Muxtar Respublikanın Prokuroru məni çağırır, işimi görürəm, gəlib yenə vəzifəmdə işləyirəm”. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinə zəng etmişəm, deyiblər ki, düzələcək. Ancaq yenə də su verməyiblər. Şikayət etdiyim üçün hektar yarım bostanımı yandırdılar. Haqqı dediyim üçün 11 hektar yarım taxıl sahəmi yandırdılar, su vermədilər. Yer kirayələyib yonca əkmişəm, ona da su vermirlər ki, satam, texnikanın pulunu verəm.

Sədərək rayonunda su nasoslarını pul verib vurdururlar, özbaşınalıqdır. Hal-hazırda pis vəziyyətdəyəm, dövlətdən köməklik istəyirəm. Əkin sahələrimi susuzluqdan qurudublar. Sədərək Rayon İcra Hakimiyyəti mənə niyə köməklik göstərmir?!

Avqustun 10-da Sədərək rayon icra başçısını cənab Prezident işdən azad etdi. Amma birinci müavin yenə bizə su vermir. Neçə illərdir ki, Sədərəkdə su problemi var, heç bir komissiya gəlmir. Hətta su üstündə dava edib həbsxanaya düşənlər də olub. Hansı başçı gəlib taxıl, yonca ekib, özləri hamısına şerik olur, biz də dövlətdən götürdüyümüz krediti ödəyə bilmirik.

Cənab Prezidentdən xahiş edirik ki, bunların “qu-lağını çəksin”, Sədərək rayonunda insanlara əziyyət verirlər. Bir mən deyiləm, mənim kimi əkin sahələrimi suvara bilməyən yüzlərlə adam var. Bütün dövlət orqanları bilsin, Sədərək rayonunda özbaşınalıqdır”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin (MPM) 19-cu, inzibati Prosessual Məcəlləsinin (İPM) 18-ci maddəsi “Hakim tərəfindən işə baxılmasına yol verilməməsi” adlanır və MPM-in 19.1.3 maddəsinə görə, əvvəllər hakim kimi birinci instansiya məhkəməsində, apellyasiya və kassasiya instansiyalarında işin mahiyyəti üzrə baxılmasında iştirak etmiş; MPM-in 19.1.7, İPM-in 19.1.5 maddəsinə görə, şəxsən, birbaşa və dolayı yolla işin nəticəsində maraqlı olmasına, OBYEKTİVLİYİNƏ, QƏRƏZSİZLİYİNƏ dair ŞÜBHƏ doğuran KİFAYƏT QƏDƏR ƏSAS olan hakim(lər)in işə BAXMASINA YOL VERİLMİR. Belə hallarda hakimlər özləri özlərinə etiraz etməlidirlər.

Məhkəmə hakimləri etiraz etmək hüququna qadağa qoyublar

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin sədri məhkəmə tərkibinin - Şərafət Məmmədova, Cahangir Yusifov, Pərviz Hüseynov - qərəzinə etiraza niyə baxmır?

Etirazın həll edilməsi qaydası isə MPM-in 22-ci maddəsi ilə tənzimlənir. MPM-in 22.3 maddəsinə görə, apellyasiya və kassasiya instansiyasında işə baxan bir neçə hakimə və ya bütün məhkəmə tərkibinə edilən etirazapellyasiya və kassasiya instansiyası məhkəmələrinin SƏDRİLƏRİ tərəfindən həll edilir.

Qanunvericiliyin tələbini vurğulamaqda amacımız məhkəmə hakimlərinin etiraz hüququna qadağa qoymasını diqqətə çatdırmaqdır. Bu sətirlərin yazarının Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) və Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyinə (ƏƏSMN) qarşı iddiası üzrə Bakı İnzibati Məhkəməsinin hakimi Orxan Həsənovun qərəzli, birtərəfli hakimliyinə, süründürməçiliyinə etirazı prosessual qanunvericiliyin tələbi-nə uyğun məhkəmə sədrinə verilməyib. Təsəvvür edin, hakim cavabdeh DİN-in nümayəndəsi kimi etibarnaməsi olmayan 3 ilin vəkili Orxan Babayev dövlət hesabına işə buraxıb, amma 1-ci dərəcəli Qarabağ əlilinə dövlət hesabına vəkil ayırmaqdan imtina edib, digər cavabdeh ƏƏSMN tabeliyində DSMF-in Xüsusi Şərtlərlə Təyinat üzrə Mərkəzi Filialı isə Konstitusiyaya qarşı olan DSMF-in Məhkəmə Mübahisələri ilə İşdəresi - 39 sayılı vəkil bürosu ilə təmsil olunub. (?) Həmin qanun və məhkəmə qarşısında bərabərliyi prinsipinə baxın! Belə hüquqla heç apellyasiya instansiyasına da getmək olmur, Orxan Həsənov MM rəhbərliyinə şikayətdən sonra 5 günə göndərməli olduğu şikayəti 3 aydan sonra (?) Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə göndərüb.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Şərafət Məmmədova, Pərviz Hüseynov və Cahangir Yusifovdan ibarət eyni heyəti iki ayrı nömrə və sədr dəyişikliyi ilə eyni

işə məhkəmə tərkibi kimi təyin olunub. “Məhkəmələr və hakimlər haqqında” qanunun 16-cı maddəsi və yuxarıda sadaladığımız prosessual məcəllə normaları belə təyinatı yolverilməz sayır. Lakin məhkəmə tərkibi nəinki özünə etiraz edib, heç 10-dan çox (!-M.B.) etirazı Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin sədrinə verməyib. Sədrin özünə portaldan birbaşa verilən etiraz da görməzliyə vurulub. Bu özbaşınalıqdan ruhlanan heyət həm apellyasiya, həm də HƏTTA kassasiya instansiyasında dövlət hesabına hüquqi yardımdan imtina ilə nəticələnib. QƏRƏZ, BİRTƏRƏFLİLİK, SİFARİŞ O HƏDDƏ ÇATIB Kİ, ŞƏRAFƏT MƏMMƏDOVA, PƏRVİZ HÜSEYNOV, CAHANGİR YUSIFOVDAN İBARƏT MƏHKƏMƏ TƏRKİBİ 05.07.2023 TARİXLİ QARABAG QAZISINƏ VƏKİL AYRILMASINDAN İMTİNANI ƏSAS İNSAN VƏ VƏTƏNDAŞ HÜQUQU, MƏHKƏMƏYƏ MÜRACİƏTİ, MƏHKƏMƏ QƏRARLARININ MÜBAHİSƏLƏNDİRİLMƏSİNİ, KASSASIYA ŞİKAYƏTİ HÜQUQUNU isə “HÜQUQDAN SUİ-İSTİFADƏ” sayaraq KONSTITUSION HÜQUQA QADAĞA QOYUB. Başqa sözlə, məhkəmə tərkibinin QƏRƏZİNİ, OBYEKTİVSİZLİYİNİ-BİRTƏRƏFLİYİNİ sübut etməyə ehtiyac yoxdur, məhkəmə özü 1-ci dərəcəli Qarabağ qazisinə QƏRƏZİNİ, NİFRƏTİNİ 05.07.2023 tarixli aktla ortaya qoyub.

Ali Məhkəmə (İlqar Hüseynov, Rəhib Nəbizadə, Kəmaləddin Bədəlov) 13.07.2023 tarixli, 2-1(102)-1658/2023 sayılı məktubla Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin sədri, MHŞ üzvü Mübariz Əkbərova məhkəmə tərkibinin qanunsuzluqlarını çatdırıb. İş yenidən ŞƏRAFƏT

MƏMMƏDOVANIN sədrlik etdiyi eyni heyətə verilib. (?)Yenə də məhkəmə tərkibinə etiraz edilib. Bu qərəzli heyətdən obyektiv, ədalətli, vicdanlı nəşə gözləməyə 6 aylıq qeyri-prosessual özbaşınalıq (f)aktları yol vermir. Heyətin işə baxmasına isə qanun yol vermir.

Görəsən, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin sədri, Məhkəmə Hüquq Şurasının üzvü Mübariz Əkbərovungörəvinə icra edib, Şərafət Məmmədova, Pərviz Hüseynov, Cahangir Yusifov üçlüyünə etiraza baxmasına kim qadağa qoyub?

Məğrur Bədəlov

P.S. Şərafət Məmmədovanın sədri olduğu heyətin iddianı təmin etməsi ilə rədd etməsində elə böyük ayrıntı yoxdur. Guya təmin etsə, nə olacaq ki, yenə də cavabdehlərin rüşvət sifarişləri ilə icraya belə yönəldilməyəcək, tələbkə Qarabağ qazisi borclu çıxarılacaq. Bakı İnzibati Məhkəməsinin (keçmiş 1 sayılı Bakı İnzibati-İqtisadi Məhkəməsinin) 20.06.2016 tarixli, 2-1(81)-1095/2016 sayılı cavabdehƏƏSMN yanında Dövlət Sosial Təminat Xidmətinin (hazırda Sosial Xidmətlər Agentliyi) üzərinə iddiaçı 1-ci dərəcəli Qarabağ əlilinin mənzillə təmin edilməsi öhdəliyiniqoyması barədə QƏRARI 8-ci ildirQƏRƏZLƏ, MƏHKƏMƏYƏ RÜŞVƏT VERMƏKLƏ nainki İCRA OLUNUR, heç İCRAYA belə YÖNƏLDİL-MİRİ(?) Qərarı qəbul etmiş hakim kim olsa yaxşıdır? Həmin bu Şərafət xanım Məmmədova!

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Narkomaniyaya qarşı mübarizədə harada səhv edirik?

Azərbaycan dövlətinin gündəmində hazırda əsas iki məsələ durur: ərazi bütövlüyümüzün tam təmin olunması və narkomaniyanın kökünün kəsilməsi. Bu günə qədər bir çox ekspertlərlə apardığımız müsahibələrdə narkomaniyaya qarşı mübarizəyə toxunmuşuq. Demək olar ki, bütün ekspertlər narkotiklərin cənginə düşmüş cəmiyyətimizin xilas olmasının yolu kimi ilk növbədə maarifləndirmə zərurətini irəli sürürlər.

Bəllidir ki, biz cəmiyyət olaraq SSRİ-nin "şinelindən çıxmışıq" və o dövəmdə toplumun dövlətin təbliğat maşınında "yoğrulduğunu", müəyyən bir istiqamətdə yönləndirildiyini görmüşük. Tədris-təlim müəssisələrinin də bu məqsədə xidmət etdiyi bəlli idi. Sözsüz ki, bu yöntəmin müsbət və mənfi tərəfləri var. Amma bunu vurğulamalıyıq ki, əhalinin mənəvi tərəfdən tərbiyəsi və yönləndirilməsi xarici qüvvələrin yox, dövlətin monopoliyasında idi. Gəlin görək, indi durum necədir?

Hazırda dövlət bu funksiyaları demək olar ki, yerinə yetirmir. Odur ki, xarici dövlətlərin agentura şəbəkəsi bu seqmentdə "meydan sulayır". Cəmiyyətin inkişaf etməsinə yönəlik bir sıra layihələrdə QHT-lər əsas rol alır. İndi dövlət, daha dəqiq desək hökumət bu seqmenti QHT-lərin öhdəsinə buraxıb. Belə demək olarsa, cəmiyyətin maarifləndirilməsi yönündə QHT-lər bir sıra layihələr reallaşdırır.

Narkomaniya sahəsində maarifləndirmə seqmentində də bəzi QHT-lər müxtəlif layihələrlə çıxış edir. Bəs, QHT-lərlə dövlətin təsir gücü eynidirmi? Üstəlik, QHT-lərin aldığı maliyyəyə uyğun effektiv iş sərgilədiyi də görünür. Sözü qısası, cəmiyyətin mənəvi boşluğunun doldurulmasında QHT dövlətin rolunu yerinə yetirə bilməz.

Konkret olaraq narkomaniyanın qarşısının alınmasına gəlincə isə, bəllidir ki, bu işdə birinci addım maarifləndirmədən keçir. Narkomaniya probleminin çözüm yollarını açıqlayan ekspertlərin rəylərindən də belə qənaətə gəlmək olur ki, insanı narkotik batıqlığına itən asılılıq xəstəliyi daha çox ailədən, uşaqlıq travmalarından qaynaqlanır. Bu məqamda şerq mentaliteti dəyərlərinə aid yapon təcrübəsinə nəzər salmaq yerinə düşər.

Yeri gəlmişkən, ÜST ekspertləri deyirlər ki, narkotikdən istifadə edən gənclər arasında ən çox aşağıdakı motivlər fəaliyyət göstərir:

1. Marağın ödənilməsi (bütün narkotik istifadəçilərinin 75%-i ilk dəfə marağ üçün narkotiki sınaqdan keçirir);

2. Təqlid (bir narkotik və ya

Və yaxud bu "bəla"ya qarşı QHT-lər, yoxsa dövlət mübarizə aparmalıdır?

sərxoşedici maddəni ilk dəfə sınaqdan keçirən yeniyetmələrin demək olar ki, 1/3-i bunu özündən böyükləri, yaxud qibtə etdikləri yaşdlarını, kumirlərini təqlid edərək edirlər);

3. Qeyri-standart davranış tərzini kimi narkomaniyanın "moda" halına gəlməsi;

4. İdealların və mənəvi-əxlaqi təlimatların dağılması.

Fikrimizcə, bizim cəmiyyətimizdə birinci səbəb - idealların və mənəvi-əxlaqi dəyərlər sisteminin dağılması digərini doğurub. Yaponların narkomaniyaya qarşı mübarizəsi bir sisteməlik xarakter daşıyır. Onların sisteməlik həll yavaşmasının əsasında üç amil var: qadağa + əhalinin dəstəyi + yaxşı qurulmuş nəzarət = narkomaniyanın aşağı səviyyəsi. Yaponiyada narkomaniya problemi uşaqların çox kiçik yaşlarından əxlaq və tərbiyəsində əsas rol oynayan məsələdir. Uşaqlara nizam-intizamın öyrədilməsi, təhsilə ciddi nəzarət və tədris proqramının tam və hərtərəfli səviyyədə standartlaşdırılması dövlətin narkomaniyaya qarşı mübarizəsində önəmli yerdə durur. Bütün bunlarla yaponlar kompleks halda gənc nəslin milli ruhda tərbiyə edirlər. Yaponiyada ailə və milli mentalitet dəyərlərinin əsas təbliğatçı təşkilatı var. Bu qurum "BÜYÜK QARDAŞ

VƏ BACILAR" qurumudur. Hazırda bu qurumun 17-30 yaşlı 6000-ə yaxın üzvü var. Yaşlı bacı-qardaşlar cinayət yoluna təzə qədəm qoymuş gənclərə dəstək olur, qanunsuz əməllərin qarşısını almaq üçün müxtəlif tədbirlər həyata keçirirlər. Onlar həm könüllülərlə, həm də peşəkarlarla sıx əməkdaşlıq edirlər. Bəzi hallarda polisə və "ailə məhkəmələri"nə kömək edirlər. Ailə şurasında həm dövlət, həm vətəndaş cəmiyyətinin nəzarəti var. Onlar yetkinlik yaşına çatmayanların cinayətləri ilə bağlı müxtəlif məsələlərlə məşğul olurlar.

Ailə şuraları təkçə gənclərə deyil, həm də onların valideynləri üçün məsləhət vermək səlahiyyətinə malikdir. Bu struktur məhkəmə və həbsdən əvvəl ara mərhələsidir. Yeni iş məhkəməyə çıxana qədər cəmiyyətdə, ictimai strukturlarda həlləməyə çalışılır. Adamı son fürsətə kimi həbsdən uzaq saxlamağa çalışırlar. Ailə şuraları həm də erkən aşkarlama və erkən müdaxilə yoludur. Burada çox sayda ailə böyüklərinin müdaxiləsi gənclər arasında cinayətkarlığın və narkotikdən istifadənin artmasına çəkindirici təsir göstərir.

Yapon nümunəsindən göründüyü kimi, "BÜYÜK QARDAŞ VƏ BACILAR" qurumu Azərbaycan

adət-ənənəsində mühüm önəm sahib Ağsaqqallar İnstitutunun, həm də sovet dövründə olan "Oktyabryat", "Pioner", "Komsomol" təşkilatlarının analoqudur. Sovet dövrünün toplumu idarəetməsində bu təşkilatların rolu böyük idi. Dövlət bu yolla dəyərlər toplusunu açılamaqla insanların mənəvi qidasını təmin edərək ideoloji boşluğu doldururdu. Ailədən tərbiyə və diqqət görməyən uşaq və yeniyetmə bu xüsusiyyətləri dövlət müəssisələrindən əxz edirdi. Bu gün isə Azərbaycan toplumu mənəvi baxımdan aşırma vəziyyətindədir. Ona ən ağır zərbə isə sözü birbaşa və məcazi mənada İrandan gəlir...

Ölkəmizdə ailə institutu laxlayıb. Valideynlərinin diqqətindən kənar qalan uşaqların iç dünyasını ya ətraf mühit, ya da TV məkanını ilə internet zibilliyi deqradasiya edir. Valideyn diqqəti görməyən, yaxud problemlili uşaqlıq, yeniyetməlik yaşayan şəxs travmaların cənginə düşür, asılılığın, narkotiklərin, iqromaniyanın və s. psixoloji problemlərin əsirinə çevrilir. Narkomaniya bəlası cəmiyyətin aşınmasında sadəcə bir təzahürdür. Bütün problemlərin əsas qaynağı ideoloji boşluqdur. Dövlət sovet dövründən sonra alt-üst olan yazılmamış qanunları mühafizə edər, yıxılan sovet də-

yərlərinin yerinə topluma "ideoloji qalxan" verə bilmədi. Toplum ideoloji boşluğun içindədir. Problemlər isə mənəvi aşınmanın təzahürləri, simptomlarıdır.

Yapon nümunəsini misal çəkdik. Fikrimizcə, cəmiyyətimizin narkomaniyaya qarşı səfərbər olmasında qardaş Özbəkistan nümunəsi də maraqlı olar. Çünki nə qədər olmasa da Yaponiya da, Özbəkistan da bizə bir çox cəhətdən Avropadan daha yaxındır.

İyul ayında Özbəkistanda gənc vətəndaşların milli ruhda tərbiyəsini açıqlayan "2023-2027-ci illər üçün gənclərin hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsi üzrə işlərin səmərəliliyinin artırılması konsepsiyası" masaya qoyuldu. Özbəkistanda 3 yaşından etibarən vətənpərvərlərin yetişdirilməsinə başlanacaq. Yeni "2023-2027-ci illər üçün gənclərin hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsi üzrə işlərin səmərəliliyinin artırılması konsepsiyası"na əsasən, Özbəkistanda hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsinin 3 yaşından başlanması təsbit olunub.

Konsepsiyanın fəaliyyəti yaş qrupundan asılı olaraq 5 mərhələyə bölünür. I mərhələ 3-7 yaşlı uşaqlar, II mərhələ 7-10 yaş, III mərhələ 11-17 yaşlı yeniyetmələr üçün nəzərdə tutulub. IV mərhələ 18-21 yaş arası gəncləri əhatə edəcək və V mərhələ - 22 yaşdan 30 yaşa qədər aparılacaq.

Hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsi çərçivəsində müsabiqələr, sergi-lər, məsul struktur və idarələrin nümayəndələri ilə görüşlər, sağlam həyat tərzini, yad ideyalara və cinayətkarlığa qarşı mübarizəni təbliğ edən sənədli və bədii filmlərin nümayişi nəzərdə tutulur. Ölkənin regionlarında gənclərin hərbi-vətənpərvərlik tərbiyəsi sahəsində işlərin əlaqələndirilməsi üçün qərargahlar yaradılacaq. Hərbiçilər məhəllələrdə maarifləndirmə işləri aparacaqlar. Vətənpərvər Müdafiyyə Yardım Təşkilatları "açıq qapı" günləri keçirəcək.

Mütəşəkkil olmayan və qanun pozuntularına meyilli gənclər üçün "Hərbi hissədə bir gün" təşkil olunur. "Vətənə dəstək" uşaq-gənclər hərəkatının fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması nəzərdə tutulur.

Əslində hərbi vətənpərvərliyin təbliği, milli ruhda yetişdirilmə baxımından bu konsepsiya bizdə də həyata keçirilə bilər...

(Ardı var)

Hazırladı: İ. SABİRQIZI

İdealist və materialist dinlər hansı əsaslarda yaranır?

Heyvan sürüsündən ayrılan ibtidai insan qruplarının zəka potensialına görə təbiətin canlıları ilə müqayisədə onları əhatə edən ətraf mühitin reallıqlarının həyatlarına təhlükəli və ya təhlükəsiz, mövcudluğunun zərərli və ya xeyirli təsiri olub-olmamasını müəyyən etmək cəhdləri onların şüurunda müxtəlif hisslər yaratmaqla bərabər, bu insanların hər bir proses, hadisə və varlığa öz həyatlarına, mövcudluqlarına xeyirli və ya zərərli olmasına uyğun münasibətlər də yaratmışdır. Məhz bu proses planetin müxtəlif guşələrində, fərqli coğrafi, iqlim və s. şəraitində yaşayan insan qruplarında müxtəlif məzmunlu tanrıçılıq inancları yaranmasına səbəb olmuşdur...

(Əvvəli ötən saylarımızda)

SSRİ dağıldıqdan sonra sosial-iqtisad fənnini bolşevizmin nağıllarından arıdıb-durulub, ali məktəblərdə tədris edilməsi əvəzinə 1990-cı ildə Moskvanın göstərişi ilə ali məktəblərdə siyasi-iqtisad kursu ləğv edilərək, əvəzinə akademik Aqanbəyyanın və Qorbaçovun iqtisadi müşaviri Şahnazaryanın mahiyyəti Dövlət Feodalizmi olan, Leninin "Yeni İqtisadi Siyasət" nəzəriyyəsi əsasında hazırladıqları islahat proqramını əks etdirən və Aqanbəyyanın iştirakı və baş redaktorluğu ilə yazılaraq çap edilmiş "İqtisadi nəzəriyyələr" kitabından Azərbaycan alimlərinin müxtəsər tərcümə etdikləri kitabdan "İqtisadi nəzəriyyələr" kursu tədris etməyə başladılar. Bir müddətdən sonra isə bu fənni də ləğv edərək onun əvəzinə "Makro və mikro iqtisadiyyat" adlı kurs keçməyə başladılar və bu gün də tədris edilir. Nə "İqtisadi nəzəriyyələr", nə də "Makro və mikro iqtisadiyyat" kursları gələcək mütəxəssislərə nəinki cəmiyyətin iqtisadi-ictimai quruluşunun anatomiyası, hətta bizim iradəmizdən asılı olmayaraq iqtisadi prosesləri idarə edən obyektiv iqtisadi qanunlardan xəbəri olmayan iqtisadçının peşəkarlıq səviyyəsi hansı səviyyədə olar? Bu fizika üzrə elmlər doktorunun yerin cazibə qanunundan, kimyaçı alimin Mendeleyev cədvəlindən, xəbəri olması durumudur.

Fridrix Engels yazır ki, - "İnsanların öz ictimai fəaliyyətlərinin qanunları, onlara yabançı olan, onların üzərində hökmranlıq edən təbiət qanunları şəklində bu vaxtdakı insanlara qarşı duran qanunlar insanlar tərəfindən işə tam bələdliklə tətbiq olunacaq, deməli, insanların hökm-

ranlığına tabe ediləcəkdir. İnsanların cəmiyyət halında birliyi bu vaxtdakı təbiətin və tarixin yuxarıdan zorla qəbul etdirdiyi bir şey kimi onlara qarşıdurduğu halda, indi onların öz azad işi olur. İndiyə qədər tarixin üzərində hakim olan obyektiv, yabançı qüvvələr insanların özlərinin nəzarəti altına keçir. Yalnız bu zamanadan etibarən insanlar tam şüurlu olaraq özlərinin tarixini özləri yaratmağa başlayacaqlar, onların hərəkəti gətirəcəkləri ictimai səbəblər yalnız o zaman insanların öz arzu etdikləri nəticələri ən çox dərəcədə və getdikcə daha artıq bir miqyasda təmin edəcəkdir. Bu, bəşəriyyətin zərurət aləmindən azadlıq aləminə sığmasıdır" (F.Engels. Anti-Dürinq, səh.288. Azərb. Dövlət nəşriyyatı. Bakı, 1967).

Bəşəriyyətin ibtidai-icma dövründən bu günədək keçdiyi iqtisadi-ictimai quruluşlara nəzər saldıqda hər bir cəmiyyətdə təbiət qüvvələrinin bütün insanlar üzərində hökmranlıq etməsinin səbəbinin, ümumiyyətlə ilk insanların təbii proseslər və hadisələr haqqında zəruri bilgiləri olmadıqdan onlara qarşı mübarizə və müqavimətinin çox zəif olmasını görürük. Həm də bu mübarizə və müqavimətin əsasən fərdi olduğu və müqavimət üçün zəruri vasitələrin mövcud olmadığı böllü olur. Quldarlıq quruluşu yaranandan bu günə qədər elmin və istehsalın tədrisən inkişafı insanların təbiət qüvvələrinə müqavimət qabiliyyətini daim artırmış və artırmaqdadır. Lakin bu zaman ayrı-ayrı insan toplusları, dövlətlər arasında mənafə ziddiyyətləri, hegemonluq uğrunda toqquşmalar, dağıdıcı müharibələrdən başqa, özü ilə hər bir cəmiyyətdə əzilən və əzən insanlar arasında yaranan barışmaz ziddiyyət istehsal-üsullarının dəyişməsi nəticəsində

bir qədər yumşalsa da, bu barışmazlıq bu gün də, həminiki təbəqə arasında bütün sahələrdə kəskin surətdə qalmaqdadır. Bu kəskinlik cəmiyyətdə baş verən ictimai proseslərdə özünü daha şiddətli və qabarıq biruzə verir. Məsələ bundadır ki, istehsal vasitələrini ələ keçirən və cəmiyyətdə azlıq təşkil edən təbəqə bu maddi üstünlük vasitəsilə, cəmiyyətin çoxluq təşkil edən, öz əməyini satmaqdan başqa heç bir gəlir gətirən mənbəyi olmayan hissəsini, malik olduqları istehsal vasitəsilə daha rahat və təhlükəsiz istismar etmək məqsədilə onlara müxtəlif maddi, inzibati məhdudiyyətlər yaradaraq tətbiq etməkdən başqa, onları özlərinə müti, müqavimətsiz duruma saxlamaq üçün bu insanların bilik dairəsinin, şüur səviyyəsini də özlərinə sərfəli məhdud vəziyyətdə saxlamaq məqsədilə onların zehninə, şüuruna abstrakt personajlardan və uydurmalarından ibarət yaratdıqları müxtəlif idealist dinlər vasitəsilə min illər boyunca, onları ideoloji, psixoloji əsarətdə saxlamışlar. Bu üsul insanların zehnin şüurunun mövcud reallıqları dərk edib, vəziyyətdən çıxmaq üçün üsul, vasitə və imkan tapılması prosesini uzun müddətə ləngidə bilsə də, heç bir sahədə təbii təkamül prosesinin qarşısını ala bilməmişdir. Nəhayət 16-17-ci əsrlərdə kapitalist istehsal üsulu yaranarkən idealist dinlər kapitalist istehsal üsulu mahiyyətinə uyğun gəlmədiyindən, onu bilavasitə cəmiyyətin idarə etmə sistemindən uzaqlaşdırıb, cəmiyyətdə əlahiddə köməkçi vasitə olaraq, mövcudluğuna icazə verilmişdir. Onun əvəzinə kapitalist istehsal üsulu məzmun və mahiyyətinə tam uyğun olan və onun tələblərinə cavab verən həm də mövcud insanların bilik, şüur səviyyəsinə uyğun materialist din-

lər yaratmaqla onları bu quruluşun tələbləri çərçivəsində saxlayırlar.

Bu məsələdə bir cəhət də çox maraqlıdır ki, imkansız təbəqəni əzən, kapital sahibi, cəmiyyətdə hökmran mövqe tutub, cəmiyyəti idarə edən təbəqə elm və texnikanın bütün sahələrinin inkişafında maraqlı olub, bu prosesləri dəstəkləyərək, onun nəticələrini həyatın müxtəlif sahələrinə tətbiq edilməsində maraqlı olduğu halda, bəşər cəmiyyətinin iqtisadi-ictimai ANATOMİYASI olub, cəmiyyətdə insanların əzənlərə və əzilənlərə bölünmədiyi, hər bir vətəndaşın azad, demokratik şəraitdə, hər kəsin öz biliyi, bacarığı, əməyi və qanuni olaraq əldə etdiyi kapitalının ona gətirdiyi gəlir səviyyəsində yaşamaqla, min illər boyunca iki təbəqə arasında olub, hər bir cəmiyyəti daim daxildən çalxalayan bu barışmaz ziddiyyətin aradan götürülməsi yollarını insanlara göstərə biləcək bir elm sahəsinin, SOSIAL-İQTİSAD ELMİNİN tədrisi və təbliği qadağan edilir. Üstəlik ölkədə idealist və materialist dinlərin mövcudluğu və təbliğatına geniş meydan verilir. Bu nəticə etibarilə cəmiyyətimizi parçalayaraq onun ictimai inkişafını 6-7-ci əsrlər səviyyəsində saxlamaq və dövlətçiliyimizin və millətimizin taleyini köləliyə sürükləməkdir.

Bu baxımdan keçmiş ABŞ prezidenti Riçard Niksonun dediği sözlər çox ibrətamizdir. R.Nikson demişdir ki, - "Müsləman ölkələrində demokratiya və dünyəviliyin olmasına imkan verməyin. Orada təhsil və dövlət idarəçiliyi dini təməl üzərində qurulması lazımdır. Bu zaman dövlətin başında duran çobanı ələ alan kimi ölkəni biz idarə edəcəyik. Bu məqsədi həyata keçirmək üçün tədbirlər həyata keçirməyə məcburuq".

Öz ölkəsinin vətəndaşlarını

kapital, dünyəvi din olan siyasi partiya və hiyləgər seçki sistemi vasitəsilə ədalətsiz istismarın mənəşəsində saxlayan dünyanın ən böyük və yırtıcı dövlətlərindən biri olan ölkənin prezidenti müsəlman deyərək ilk növbədə ərəblər və türkləri nəzərdə tutan, bu ölkələrdə həttə ABŞ-da mövcud olan ədalətsiz quruluşun belə olmasını rəva görməyərək, bu millətlərin nəinki ictimai, hətta texniki, iqtisadi inkişafına belə yol verməməyə, bunun üçün də min illər boyu sınamış, idealist din qandalından istifadə edilməsini israr edir. Onu başa düşmək olur. Belə ki, bütün dünyanı öz əsarəti altına alıb qul kimi istismar etməklə öz millətinin xoşbəxtliyini, başqa millətlərin bədbəxtliyi üzərində quran bir yırtıcı dövlətin başqalarına belə münasibəti o qədər də təcüblü deyil. Həm də türklərə, o cümlədən Azərbaycana düşmən olan irili-xırdalı bütün dövlətlərdən başqa münasibət gözləmək sadəlövhlik olardı.

Ən böyük sual doğuran məsələ budur ki, ölkəni idarə edənlər ölkənin ictimai inkişafını təmin edəcək bir elmin tədrisini, təbliğini qapayaraq millətin, dövlətçiliyimizin gələcəyini zülməyə gömməklə, öz gələcək nəsilərinə də başqalarına qul, nökrə olmağa məhkum etdiklərinin fərqi qədərdir? Məgər onlar Məhəmməd rza Pəhləvinin, Səddam Hüseynin, Müəmmar Qəddafinin, Çauşeskonun, Qarabağ xanlarının və tarixdə çoxlu sayda sərhədsiz var-dövlət, hakimiyyət hərislərinin taleyindən xəbərsizdirlərmi? Hakimiyyət piramidasının başında duranlar çox zaman arxaladıqları güclər tərəfindən öz məqsəd və mənafeinə qurban verilir, bir hissəsi daxildəki düşmənləri tərəfindən sui-qəsdə məruz qalaraq meydanı tərk etməli olur. Az bir hissə vətəninin azadlığı yolunda güclü düşmənlə mübarizədə Cavad xan, Babək və s. kimi şəhərlə şəhid olaraq dastana çevrilir. Əksər hissəsi isə yaranan şəraitin mürəkkəb labirintindən çıxış yolu tapmayaraq məhv olur. Mən ölkə rəhbərliyinə ölkə üçün yaranmış təhlükəli labirintdən ölkənin əzən və əzilən təbəqəsi arasındakı ziddiyyət və narazılığı aradan götürməklə bərabər, bütün tərəflərinin mənəfeinə uyğun olan çıxış yolunu göstərə bilərəm. Ənçətin sual isə ölkə rəhbərliyinin bu gün baş verən hadisə, ölkə dxişində və xaricində gedən proseslərin mahiyyətini, ölkənin artıq uçurumun astanasında olduğunu dərk etməyə şüur və səviyyəsinin yetərli olub-olmamasıdır.

Şapur QASIMI

İntiqamın Vətən sevgisi

İkinci Qarabağ müharibəsində qəhrəmanlıq göstərərək öz adını Azərbaycanın yeni, şə-rəfli tarixinə yazan İntiqam Ya-vər oğlu Abbasov Masallı rayo-nu, Köşəkl kəndində boya-başa çatmışdı. Vətəninə olan sonsuz sevgisi onu ikinci Qarabağ sa-vası zamanı şəhidlik zirvəsinə ucaldır. Beləcə yaşadığı həyat gələcək nəsillərə də örnək ol-maqla üreklərdə əbədiləşir. Və-təninə, millətinə baş ucalığı gə-tirən, mənən diri qalan şəhidi-mizin əbədiyyət adlı dünyasına həm də dövlət tərəfindən layiq görüldüyü "Hərbi xidmətlərə görə", "Vətən uğrunda" "Füzü-linin azad olunmasına görə" medalları əlavə olunur.

Bəli, Vətənə xüsusi xidmət göstə-rən, adı bütöv bir xalqın qəhrəman simvoluna döən İntiqam Abbasov orta məktəbi bitirib Qarabağa dada-nan yağıdan qisas almaq məqsədilə 1996-cı ildə hərbi xidmətə yollanır. Doğma Azərbaycana əsgər olan gün-dən özünü qorxmaz bir igid kimi gös-tərir, vətənpərvərliyi, dosta sədaqəti onu əsgər və zabitlərin sevimlisinə çevirir. Xidmət müddəti başa çatana qədər Vətəninə göz bəbəyi tək qoru-yur, hər an yolunda canını, qanını be-lə fəda edən qeyrətli oğullardan olur. Həmişə üreyində mənfur erməni diğə-larına qarşı nifrət, kin bəsləyən İnti-

qam özünü hərbiyə bağlayır. Gizirlər məktəbində oxuyub PDM-2 komandi-ri ixtisasına yiyələnir. N saylı hərbi hissədə tağım komandirinin müavini vəzifəsində ermənilərdən alacağı qı-sas gününə hazırlaşır. Bir müddət ke-çəndən sonra PDM-3 komandiri olur. 2014-cü il sentyabr ayının 27-də isə BTR-82A komandiri vəzifəsində çalış-maqla hərbin sirlərini daha ətraflı öyrənir, vacib təlimlərdə fəallığı rəhbərli-yin diqqət mərkəzindən yayınmır və hər əməlinə xalq, Vətən üçün yarar-lı övlad olduğu bilinir.

Köksündə əsl qəhrəman üreyi dö-yünən tankçı İntiqamın yağı üstə get-

məyi 2016-cı il Aprel döyüşlərində başlanır. Elə bu haqq savaşımızda düşmənlə sona qədər döyüşüb hər qarış Vətən torpaqlarının qisasını ala-cağına and içir. Bu qanlı müharibədə İntiqam kimi qəhrəman oğulların misil-siz şücaəti nəticədə ordumuz qələbə qazanır. Düşmənin neçə-neçə canlı qüvvəsini, hərbi texnikasını məhv edən İntiqam baş gizir rütbəsini alır.

Baş gizir İntiqam Abbasov 2020-ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistan işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa olunması üçün başlanan Vətən müharibəsi zamanı Füzulinin azadlığı uğrunda gedən döyüşdə savaşa girir. O, ağır müharibə meydanında misilsiz şücaət göstərir. İki gündən qan qus-durduğu diğələrin sayı bilinmir. Sent-yabrın 29-da elə Füzulidə Vətəninə canında əziz bilən İntiqam şəhidlik məqamına yüksəlir.

Onu da bildirim ki, qəhrəmanlığı dillərdə dastana döən şəhidimiz ailəli idi. İki övladı yadigar qalıb. Qızı Xədicə və oğlu Əli.

Dahilər deyirlər ki, insan həyatının dəyəri illərlə deyil, Vətəninə, xalqına göstərdiyi təmənnasız xidmətlə ölçülür. İntiqam Abbasovda məhz Tanrının ona bəxş etdiyi ömrünü belə yaşadı.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər
Birliyinin üzvü

Göz dəyər sənə...

Sallana-sallana gedən Salatın,
Gəl belə sallanma, göz dəyər sənə.
Al-yaşıl geyinib durma qarşımda
Yayın bədnəzərdən, göz dəyər sənə.

Bu misra-ları Aşıq Ələsgər-dən götürmü-şəm. Aşıq çox gözəl və yerində deyir. Göz dəymə var, özü də bədnəzərin gö-zü yaman olur...

Conu Lerik rayonunun ən ucqar dağ kəndidir. Bir də-fə kəndə getmişdim. Burada dünyanın çox sirrindən baş açan nənələrlə görüşdüm. Onların səmini söhbətləri, ağıllı məsləhətləri qəm-qüссə alırdı. Doğma, əziz adam kimi ürəklərini mənə açan nənələrdən daha çox öyrən-dim. Bu öyrənişlə kamillik qazandım və qəlb duymaz, dil bilməz sandığım dünya ilə barışmağım gəldi. Onun mil-yon-milyon sualından, sorğusundan xəbərsiz olduğuma görə "heyf dünyama, heyf ömrümə"-dedim. Ayrılıq məqa-mında nənələr mənə bəd nəzər duası oxudular. Pis göz-dən qorunmağımı arzulayıb, başıma duz çevirdilər...

Bəd nəzərin olması həqiqətdir. Bunu nənələr mənə de-dilər. Hər bir insanın gözlərində kəsici şüa vardır. Onun çoxluğu, azlığı qəlblə bağlıdır. Göz də ki, həmişə yaxşılara tutur. Yəni o insanın haləsinə qəzəblə tuşlananda onu kə-sə, zədələyə, bəzən hərəkətinin əks istiqamətinə döndərə bilir. Gözün şüası ürayın üstündəki cərəyan burulğanına düşsə ürək xəstələnər, mədənin üstündəki cərəyan burul-ğanına düşsə mədə ağrıları başlayır. Özü də bədənə 24 yerində bir-biri ilə bağlı hərəkətdə olan belə yerlər vardır.

"Bıçaq" gözlərin özlərinin məhvi üçün nənələr sadə, həm də qədim üsullardan danışıdılar. Hər şey də adamlar-ın bir-birinə xeyirxahlığı, mehribanlığı üstə dayanırdı.

Dedilər ki, adi sancağı paltara-ürək nahiyyəsinə yaxın yerə bərkitməklə bəd nəzərdən özünü qorumaq olur. Sancağın başı aşağı olsa, "bıçaq" gözələrin təsirini daha yaxşı öldürər. Həm də sancağı elə bərkitmək lazımdır kə-nardan görünməsin.

Mənim bildiyimə görə bu fikrin elmi izahı da var. Belə ki, metaldan hazırlanmış bu əşya insan orqanizminin enerjisi ilə birləşərək kənardan gələn şüaların təsirini azaldıb, yavaş-yavaş məhv edir.

Uca Tanrı bütün yaxşılığı bəd nəzərdən qorusun. Gö-zəl dünya yaxşılığın əməlinə yaranır.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Azərbaycanda iş saatları dəyişdirilsin - Millət vəkiliindən təklif

Bir sıra inkişaf etmiş ö-l-kələrin praktikasi göstərir ki, işə başlama və işin başa çatma saatlarının, xü-susən də sektor üzrə fərqləndirilməsi tıxacların azal-dılmasında istifadə edilən mühüm və səmərəli alə-t-lərdən biridir.

Bunu Trend-ə Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib. V.Bayramov bildirib ki, Azərbaycanda da iş saatla-rının sektorlar üzrə fərqləndirilməsi məqsədəuyğundur.

"Biz təklif edirik ki, Azərbaycanda da fərqli iş saatları tətbiq olunsun. Bu dövlət və özəl sektorları üzrə fərqli iş saatları rejminin tətbiq edilməsinə gətirib çıxara bilər.

Misal üçün, əksər inkişaf etmiş ölkələrdə dövlət sekto-ru özəl sektordan tez işə başlayır. Nəzərə alsaq ki, Azər-baycanda dövlət sektoru məşğul əhalinin sayında xüsusi paya malikdir, dövlət sektorunun daha tez işə başlaması istər şəxsi, istərsə də ictimai nəqliyyatdan istifadəni saat-lar üzrə bölüşdürülməsinə gətirib çıxara bilər. Eyni za-manda işə tez başlayan qurumlar işi bir saat tez başa vu-racaqlar ki, bu da axşam saatlarında da tıxacın azaldıl-masına imkan yaradacaq", - deyər o, qeyd edib.

Qeyd edək ki, 2023-cü il iyulun 1-i vəziyyətinə Azər-baycan iqtisadiyyatında müddə çalışan işçilərin sayı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 5,5 min nəfər və ya 0,3 fa-iz artaraq, 1725,5 min nəfər olub. Onlardan 894,2 min nə-fəri iqtisadiyyatın dövlət sektorunda, 831,3 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorunda fəaliyyət göstərib.

Koronavirusun omikron ştamminin yeni tipi ağır xəstəliyə səbəb olur?

Bu ilin fevral ayında ilk dəfə aşkarlanmış koro-navirusun omikron ştamminin yeni alt tipi EG.5 ÜST tərəfindən marağ kəsb edən variant kimi dəyərləndiri-lib. Hazırda bu statusda olan daha iki variantdan XBB.1.5-in yayılma sayı azalmaqda, di-gəri isə XBB.1.16-nın səviyyə-si stabil qalmaqdadır.

"Hürriyyət" xəbər verir ki, bunu Səhiyyə Nazirliyinin mütəxəssis-eksperti, infeksiyist Təyyar Eyya-zov deyib. O bildirib ki, dünya əhali-sinin əksər hissəsinin peyvənd olun-ması və infeksiyanın keçirməsi nəti-cəsində yaranan immunitet bu və ya digər dərəcədə onları qoruyur:

"Virusun yeni ştammlarının əmələ gəlməsi onun mutasiyaları ilə əlaqə-dardır. Bu da təbii bir prosesdir və virusun təkamülünün bir mərhələsi-dir. Təcrübə göstərir ki, ən yeni ştam əvvəlki yoluxdurma qabiliyyətinə və bununla bağlı yayılma sürətinə görə üstələsə də, ağır xəstəlik törət-məsi qabiliyyəti xeyli zəifləyir. Omikronun EG.5 variantına marağ məhz son dövrdə bu ştam ilə yoluxma hal-larının sayında olan artımlardır. Be-lə hal hələ ki, əsasən ABŞ, Avropa-da və Sakit okeanın qərb hissəsində müşahidə olunur. ÜST rəsmiləri tə-rəfindən bu tendensiyanın davam edəcəyi və payızda pik həddinə çat-açağı və onun dominant ştamma

qevriləcəyi proqnozlaşdırılır. Bunun-la yanaşı bildirilir ki, ümumi təhlükə səviyyəsi kiçikdir. Belə ki, bəzi ölkə-lərdə koronavirus səbəbindən hos-pitalizasiya hallarında cüzi artımlar olsa da, intensiv terapiya bölmə-lərində belə artımlar qeyd olunmur. Həmçinin COVID-19-dan ölüm hal-ları azalmaqda davam edir. Beləlik-lə, yeni ştammin daha ağır xəstəliyə səbəb olmasının heç bir sübutu yox-dur. Daha geniş miqyaslı tədqiqat-larda EG.5 ştamminin klinik nəticə-lərə təsirini öyrənmək tələb olunur. ÜST tərəfindən tövsiyə olunur ki, dövlətlər bu məsələdə sayıqlığı əl-dən verməməli, infeksiyanın artımla-rı olan ərazilərdə əhalinin sıxlığı mü-

şahidə edilən qapalı məkanlarda in-sanların maskadan istifadə etməsi, risk qrupuna daxil olan şəxslərin işə 4-cü buster doza ilə vaksın olunma-sı məqsədəuyğundur. Lakin xüsusi, daha sərt karantin tədbirlərinin tətbi-qinə ehtiyac yoxdur. Onu da qeyd edək ki, Azərbaycanda bu məsələ Səhiyyə Nazirliyi və digər aidiyyətli dövlət qurumlarının daim diqqət mərkəzindədir. Ölkəmizdəki mövcud testlər koronavirusu növündən asılı olmayaraq aşkarlamağa imkan verir. Operativ Qərargahın statistik məlu-matlarına əsasən, hazırda epide-mioloji vəziyyət stabil qalmaqdadır, infeksiyanın yayılma səviyyəsi çox aşağıdır".

Allahverdi Eminov

Azərbaycan Yazıçılar
Birliyinin üzvü, Dosent, Yazıçı,
Prezident mükafatçısı

Azərbaycanda milli futbolun inkişaf yolu ürəkəçən olmamışdır. Respublikamızı təmsil edən yeganə komanda "Neftçi" olmuşdur. SSRİ dönəmində "A" qrupuna keçəndən (1958-ci ildən) komandaya baş məşqçi rus millətindən başlayaraq davam etmişdir. İki azərbaycanlı istisna olmaqla (Ələkbər Məmmədov və Əhməd Ələsgərov) Neftçi hətta SSRİ çempionatında VII və III yerləri tutmuşdur. O illərdə komandamızın tərkibində yeddi millətin nümayəndəsi oynayırdı. Altmış ildən artıq vaxt keçsə də vəziyyət demək olar ki, dəyişməmişdir. Müstəqilliyimiz dönəmində maraqlı futbolçular yetişmişsə də, milli futbolumuz yerində saymışdır. Bu vacib məsələ AFFA-nı maraqlandırmamış, milli komandamız xarici məşqçilər "ovu"na məruz qalmışdır! Bunun səbəbini nədə axtarmalıyıq? Tamam müəmmadır! AFFA-nın bu sahədə fəaliyyətinə ən yuxarı səviyyədə nəzarətin olmamasıdır? AFFA-nın "baş bilənlərinə" deyən yoxmudur, Milli Komandamıza nə vaxta qədər Azərbaycan futbolundan bixəbər mütəxəssisi dəvət edəcəksiz? Ötən illərin təcrübəsi sizlərə dərs deyilmə? Dəvət edirlər, milyonlar ödəyirlər, 3-4 ildən sonra yola düşürlər öz vətənlərinə.

Və hər mövsümqabağı beləcə "axtarışlar" davam edir, amma AFFA heç bir nəticə çıxarmır, ibrət götürmür! Çün onları şəxsi maraqları düşündürür. "Qarabağ"ın baş məşqçisi Qurban Qurbanov şəxsiz ağıllı mütəxəssisdir, strategdir, milli ürək sahibidir. Ən mürəkkəb illərdə o, Qarabağ sindromunda başımızı yuxarı qaldırdı, "Qarabağ" komandasını beynəlxalq arenaya çıxartdı və sübut etdi ki, Azərbaycanda futbol olmuşdur və mövcuddur. Belə ki, Böyük Vətən müharibəsindən əvvəl Mir-mehdi Ağayev (o, davadan qayıtmamışdır), əllinci illərdə Ələkbər Məmmədov, Yuri Kuznetsov, Tofiq Bəhramov, Çingiz İsmayılov, Kamil Eynullayev, Əli Əbilzadə, Tofiq Axundov səviyyəli futbolçularımız olmuşdur. Sonrakı nəsillər məlumdur. Başda Anatoli Banişevski, Kazbek Tuayev, Valeri Hacıyev, Füzuli Cavadov, Adil Babayev olmaqla təqdirəlayiq futbolçular yetişmişlər. o vaxtlar

Mülahizələr, təkliflər

Legionerlərin oynadığı "Qarabağ"...

"legioner kultu" yox idi. Lakin o, ənənəyə çevrildi və aləm bir-birinə deydi, müqtədir oyunçular milyonlar qazanmaq naminə milli komandalarını tərk etdilər. İnkişafın qarşısını almaq olmaz! Zamanın tələbidir! Bu illərdə yaradılan komandaların məşqçiləri özümüzün mütəxəssisləri oldu. Lakin AFFA yenə də əvvəlki niyyətlərindən əl çəkmədi, xarici məşqçilərə üz tutdular və yenə də uğursuzluq alındı.

"Qarabağ"a gəldikdə baş məşqçi Qurban Qurbanov yerli futbolçulara güvəndi, xeyli sayda gənc futbolçuları komandaya cəlb etdi, legionerlərə də laqeyd qalmadı. "Qarabağ" beynəlxalq aləmdə uğur qazandıqca baş məşqçi xarici futbolçulara daha çox güvəndi, deyərdim ki, ifrata vardı: Q.Qurbanovun xətrinə dəyməsin. Əvvəla, legionerlərin bir komandada, bir oyunda iştirakına limit qoyulmalıdır: 3 futbolçudan artıq oyunçu meydançaya çıxmamalıdır, bu kifayətdir ki, komandada gənc yerli futbolçular oynasınlar, təcrübə qazansınlar, püxtələşsinlər. Bizim futbol

legionerlərə dikmişlər, ilboyu "seçim" axtarışındadırlar, komandasını necə komplektləşdirsinlər, üç-dörd futbolçu yox, səkkiz və daha çox futbolçu cəlb edirlər. Meydançaya da 6-7-sini çıxarırlar! Yerli - azərbaycanlı futbolçuların idman taleyi səmərəsizləşir, əvəzedici heyətdə illərini itirirlər! Milli futbolun inkişafı komandanın yer tutması, beynəlxalq arenaya çıxmasından asılı deyil, milli futbolçu yetişməsilə ölçülməlidir. Bunun ən bariz nümunəsi milli komandamızın on illərlədir "yerində" saymasıdır, çünki yerli istedadlı futbolçumuz yoxdur. Xarici komandalardan dəvət olunan futbolçularımız da özünü doğrultmur: ya beş-on dəqiqə meydançaya çıxır, ya da ehtiyat skamyasında öz intizarını yaşayır... Bu hal təəssüf ki, 20 ildən artıqdır davam etməkdədir. Belə laqeydliklə çox illəri yola verməli olacağıq! Fikrimi yekunlaşdırmalı olsam Q.Qurbanovun baş məşqçisi olduğu "Qarabağ"ın da ifadəm üçün üzr istəyirəm: "zibili" çıxmaqdadır, komanda Qarabağın adını daşıyır, amma heyəti

sa, futbolçu yaşıl meydançalarda və beynəlxalq matçlarda təcrübə qazanar, bu amillərdən də məhrum olurlar. Belə bir xalq aforizmi var: "nə yağurdum, nə yaptım - hazırca kökə tapdım", legionerlərin canı sağ olsun, dövlətin milyonlarla pulunu xərcləməyə nə var ki!

Bir futbol azarkeş kimi (1959-cu ildən "Neftçi"nin "Lokomotiv"lə ilk rəsmi oyunundan azarkeşlik etməşəm), təklif edərdim:

1) AFFA-ya bilavasitə vaxtilə oynamış istedadlı və vətənpərvər mütəxəssislər cəlb edilməli, bu hisslə yaşamalıdırlar.

2) Legionerlərin respublika komandalarına axının qarşısı məhdudlaşdırılmalıdır.

3) Hər bir oyuna limit qoyulmalıdır, 3 nəfər oyunçudan artıq meydançaya futbolçu çıxmamalıdır.

4) Milli komandaya xaricdən baş məşqçi "ovu"na son qoyulmalıdır, xalqın pulu səmərəsiz xərclənməməlidir: söhbət milyonlardan gedirsə...

5) Qurban Qurbanov imtina edərsə,

məktəbimiz var, regionlarda cavan gənclərimiz az deyil, saatlarla top qovurlar. Rayonlarda isə rəsmi futbol komandaları hələ də formalaşmamışdır, rəsmi qayğıdan uzaqdırlar. Beləliklə, istedadlı uşaqlar futboldan uzaqlaşır. Komanda məşqçilərimiz isə rayonlarda olmur, "istedad seçimi"ndə kənarda dayanırlar. Bu məsələ nədənsə AFFA-nı maraqlandırmır.

Xatırlayıram: SSRİ - dönəmində məşqçi mütəxəssislər rayonlarda "top qovan" gənclərlə ciddi maraqlanırdılar, axtarır tapırdılar. Məsələn, məşhur futbolçumuz Kazbek Tuayevi Ələkbər Məmmədov Ələtdən "Neftçi"yə gətirdi. Kazbek də SSRİ-də ən yaxşı sağ kənar hücumçu kimi özünü təsdiqlədi. Eləcə də mərkəz müdafiəçi Tofiq Axundov "Neftçi"nin tərkibinə qatıldı, Sergey Kramarenko bir qapıçı kimi. Bu gün vəziyyət necədir? Sualına müsbət cavab tapmaq çətindir, - desəm yanlışmaram. Komandaların baş məşqçiləri gözlerini

Xatırlayıram: SSRİ - dönəmində məşqçi mütəxəssislər rayonlarda «top qovan» gənclərlə ciddi maraqlanırdılar, axtarır tapırdılar. Məsələn, məşhur futbolçumuz Kazbek Tuayevi Ələkbər Məmmədov Ələtdən «Neftçi»yə gətirdi. Kazbek də SSRİ-də ən yaxşı sağ kənar hücumçu kimi özünü təsdiqlədi. Eləcə də mərkəz müdafiəçi Tofiq Axundov «Neftçi»nin tərkibinə qatıldı, Sergey Kramarenko bir qapıçı kimi. Bu gün vəziyyət necədir? Sualına müsbət cavab tapmaq çətindir, - desəm yanlışmaram...

legionerlərlə təmsil olunur, 6-7 futbolçu ilə. Məgər yerli futbolçular yoxmudur, onlar nə üçün meydançaya buraxılırmır? Demək, Qurban Qurbanovu nəticə maraqlandırır, milli futbolçuların inkişafı yox! Biz bu halı son rəsmi beynəlxalq səviyyəli oyunlarda bir daha şahid olduq. Azarkeş hissilə də qururlanmaq lazım gəlir: vurulan qolların müəllifləri yerli futbolçular deyil - legionerlərdir, çünki hücum xəttində onlar oynayırlar. Maraqlıdır, "Sabah"ın və "Neftçi"nin heyətini də legionerlər zəbt etmişlər! Onların oyun səviyyəsi heç də yerli futbolçulardan yuxarı deyil, əgər aşağıdır

Milli komandaya Murad Musayev baş məşqçi gətirilməlidir, o, son dərəcə ciddi mütəxəssisdir. Milli komandanın psixoloq mütəxəssisi olmalıdır, necə ki, vaxtilə (1958-1962-ci illərdə) dünya çempionu Braziliya milli komandasında Qossilinq adlı psixoloq çalışmışdır. Bu gün oyunçuların hədsiz kobud davranışı əsəblərinin yerində olmaması psixoloq zərurətini reallaşdırır.

P.S. AFFA cari ildə futbol komandalarımıza neçə nəfər legioner gətirməsini ictimaiyyətə açıqlamalı və onlara nə qədər pul xərcləməsini bildirməlidir.

QUDURUB

Yanıram ay kişi,billah bu camaat qudurub,
Görürəm,hər qəzet etdikcə qiraət,qudurub !

Ay sənə qurban olum,iftira,böhtan -bu qədər ?
Haq yolundan adamı azdırı şeytan - bu qədər?
Belə kül başına,var əldə ki,imkan bu qədər,
Dilini qarnına qoymur,nədi niyyət ? Qudurub?!
Yanıram ay kişi,vallah, bu camaatqudurub !

Tüpürüb qələminə ,ağ olanı qara yazır,
Barı bir yazan ola,hər yetən avara yazır.
Çəkirik,xəlqi tamam ,guya ki,biz dara,yazır,
Guya ki,biz yeyirik daima rüşvət,qudurub.
Yanıram ay kişi,billah bu camaatqudurub !

Nə qədər artırırıq pensiyanı,müavinəti,
Bircə yol sağ ol,deyib şükr edəni yoxdu qəti.
On manat pulla,guya bazarda dolmur səbəti,
Eləmir,canı çıxıb cüzi-qənaət,qudurub !
Yanıram,ay kişi,billah bu camaat qudurub !

Görmədik bircə kərə razı,nanəcibləri biz-
On manat onlar alır guya,qara CİPləri biz.
Hər üç il qaldırıyıq ,ayə,məvacibləri biz,
Gəlsin gözündən elə bu boyda cənnət ! Qudurub,
Qudurub ay kişi,billah bu camaat qudurub !

Bunların fikri budu zülm çəkib biz qazanaq,
Bunlar da müftə yeyib,gündə qoparsın tozanaq .
Biz də acından ölüb,yan-yana tirtap uzanaq,
Qalmasın birimizə bir dənə şirkət ! Qudurub !
Qudurub,ay kişi,billah bu camaat qudurub !

Guya ki, lap yekəməz kimsə,qumarbazdı ,demə !
Hansısa nazirimiz naşıldı,qanmazdı demə ! !
Ağlımız ermənidən,nemesdən də azdı demə--
Elə hey çayxanada lağlağa,qeybət... Qudurub
Qudurub,ay kişi,billah bu camaat qudurub !

Tutasan beləsinin əngini dartıb cırasan,
Cibinə nəşə basıb,qoluna qandal vurasan !
Olasan Bəşər Əsəd,bomba töküb qırdırasan,
Sonra da nəre çəkib,anqırasan, haykırasan :
-Gəlsin Avropa görüm !!Hani o ATƏT ? Qudurub??
Baba Dərviş :
-Qudurub,ay camaət,vallah O Millət qudurub !
Ağlın olsun,başını saxla səlamət-qudurub !
Sentyabr 2013

AX,QADASIN ALDIĞIM

Haydı,genə ekrana çıx,qadasın aldığım!
Beş ildi həsrətdəyik,ox,qadasın aldığım !

Bu çiçəkli vətəndə çoxlarını görmüşük,
Çoxların hürdürmüşük,çoxlarına hürmüşük.
Kimsə giribdir bizə,biz kiməsə girmişik,
Amma,sənin tək gədə yox,qadasın aldığım !
Tüğyan elə sağ-sola,ox,qadasın aldığım !

Sağ olsun ki,veribdir İT Tv meydan sənə,
Can qoyub ustad kimi Qırmızı Şeytan sənə.
Canımı versəm,azdı-Vətən də qurban sənə !
Sök,dağıt,vur,parçala,yıx,qadasın aldığım !
Sal ayağın altına,ax,qadasın aldığım !

Mən olsam butulka yox,bomba atardım sən öl !
Yan-örmədə kim olsa ,qırıb -çatardım,sən öl !
Ağzına da bir dənə kəllə atardım,sən öl !
Off! Necə partlayardı!--Paart !!-qadasın aldığım !
Əlinə qurban olum,ax,qadasın aldığım !

Gələn dəfə piştovu qoy cibinə xəlvəti,
Bırolluq başımızdan rədd elə bu töhməti.
Qanmaza ver dersini,sevindir bu milləti-
Başına pasdı badron çax,qadasın aldığım !
Əlinə qurban sənin ! Ax ! Qadasın aldığım !
Bu millətin evini yıx,qadasın aldığım !!
Sentyabr 2013

YEDDİ KÖPƏK İSTƏRƏM

Biri birindən quduz yeddi köpək istərim,
Həm deşiyə dürtülən,həm də zirək,istərim.

Beş ildə bir yol mənə lazım ola,olmaya,
Bircə günə nəf verir beş il qoyduğum maya.
İtlərimin şöhrəti düşər bütün dünyaya:
Danqı, Tula,Tayqulaq,Çubuş,Bənək istərim!
Biri-birindən yalaq yeddi köpək istərim!

Bir-birinə verməyə macal mırıldamaqda,
Yalağı bol-bol sümük,daim keyfdə,damaqda.
Yarışalar yalandan qurd kimi ulamaqda,
Bərk ayaqda versə də dalı təzək ,istərim
Biri birindən yalaq yeddi köpək istərim !

İtə böylə məhəbbət qalıb dədəmdən mənə,
İt gününə qalanda it olub həmdəm mənə .
Adımı itbaz qoyub fit çalır aləm mənə,
Fit mənə neyləyəndi-zurna -tütək istərim !
Əhdinə sadıq,yalaq yeddi köpək istərim !

İstəmirəm nə urus,nə nemes avçarkası,
Nə də ağıldan zirək,adı-sanı,markası-
Bizə gerek kütbeyin,lap qalın qabırğası,
Mal kimi qanmaz,di gəl,çənəsi bərk istərim !
Əhdinə sadıq yalaq yeddi köpək istərim !

Şir üstə hürdürəndə,hünəri var hürməsin ,
Gir deşiyə!-deyəndə,hünəri var girməsin.
Nə “duxu” var filin də üstünə çəmkirməsin ?
Şallağa tab etməyə onda ürək istərim !
Biri birindən yalaq yeddi köpək istərim !

Hər köpək oğlu köpək tamam seçilsin gerek,
İtlik onun boyuna sanki,biçilsin gerek.
Ektranda zırpı olsun,sonra kiçilsin gerek,
İt olduğun daima eyləyə dərk,istərim.
İt kimi zingildəyən yeddi köpək istərim !

Baba Dərviş :
Hırsənib itə dönmə,səbr elə,Baba Dərviş-
İtlə çörək yeyənər it kimi də gəbərmiş!
Kim bu rəzil dövrəna dağ kimi sinə gərmiş,
Ona yavan da olsa,hələ çörək istərim !
Bizə it gerek deyil-Şiri-pələng istərim !

Yeddi oğul istərim-hər biri şir biləkli !
Yeddi igid istərim-bu millətə gerekli !
Yeddi kişi istərim--əsil kişi ürekli !
Tariximə hər biri naxış,bəzək,istərim !
Bu Vətən bağı açsın qönçə,çiçək,istərim !
21 sentyabr 2013 (seçki debatına)

SEÇKİNƏ QURBAN KƏSƏRƏM

Təxt ilə taca olan eşqinə qurban kəsərim,
Aləmə lərzə salan seçkinə qurban kəsərim !

Səs verib dünyaya səs saldı yenə millətimiz,
Hər beş ildə oyanır xorna çəkən qeyrətimiz.
Qaz-nöyütdən də qabaq sədi bizim sərvətimiz,
Çox şükür,səs sarıdan kimsəyə yox minnətimiz-
Köklə o tar-kamanı,məşqinə qurban kəsərim !
Gecə-gündüz oxumaq eşqinə qurban kəsərim !

Necə qışqırdısa millət,dığa düşdü təlaşa,
Əlli il hiylə düzüb-qoşdu,oxu dəydi daşa.
Əli ağzında qalıb,eyləyir aləm tamaşa,
Bu möhtəşəm qələbə bir səs ilə gəldi başa,
Qatarıb Qarabağı üç günə,qurban kəsərim !
Aləmə lərzə salan seçkinə qurban kəsərim !

Ta qaranlıq qovuşdu,doldu səsle qutular,
Verdi məktəblilərə təzə bir elmi lotular:
Səs necə kağız olar,qutuya top-op atılar,
Necə pulla alınar,ya necə pulla satılar....
Pərdə altındakı o köşkünə qurban kəsərim !
Təxt ilə taca olan eşqinə qurban kəsərim !

Döndü qumarxanaya bir gecə məktəblərimiz,
Tədris elmində tərəqqi tapacaq dəblərimiz.
Boşalınca başımız,hey dolacaq ciblərimiz,
__ Millət ! Vətən !-deyərək nəre çəkir divlərimiz ,
Millətə vəd olunan xoş günə qurban kəsərim,
Təxt ilə taca olan eşqinə qurban kəsərim !

BAĞÇA UŞAQLARI ÜÇÜN

(Məşhur Sovet Uşaq Mahnısı)

**Uçdu göylərə,
Bizim peykimiz.
Qorxub,özündən,
Getdi Şeyximiz.**

**Şeytan əməli
Gurladı -Fışş! Fış !
Hamı əl çalıb
Eylədi alqış.**

**Uçdu,hey uçdu
Gözəl peykimiz,
Peyk ilə birgə
Qalxdı keyfimiz.**

**Dedik peyk ilə
Qalxa maaşlar,
Dərddən üzülmüş
Bələli başlar...**

**Uçdu göylərə
“Speys” peykimiz,
Bir təzə fərman
Verdi şefimiz:**

**--Keçdi bu ildən,
Gələn il,payız,
Maaş,pensiya
Qalxsın on faiz !**

**Gəzdi göyləri
Qəşəng peykimiz,
Fantan eylədi
Dalınca dəniz.**

**Qara nöyütlə
Doldu durbalar,
Cumdu durbaya
Qolu zorbalar.**

**Gözəl peykimiz
Ulduza çatdı,
Qutuya ordan
Bülleten atdı.**

**Gurladı səslər
Məntəqələrdə.
Səslərin üstə
Çəkildi pərdə.**

**Şanlı peykimiz
Eylədi: -Bip-bip!
Qapını daldan
Bağladı kip-kip.**

**Qapı dalında
Coşdu oyunlar,
Gözünü döydü
Çöldə qoyunlar...**

**Qapı açıldı
Kəsildi lentlər.
Peyk ilə getdi
Bütün ümidlər...
(Seçkidən sonra)
Xor :---
Uçdu göylərə
Bizim peykimiz,
Fantan eylədi
Dalınca dəniz !**

**Peyk ilə birgə
Qalxdı keyfimiz,
Təzə şef oldu
Köhnə şefimiz.
Mələşmək oldu
Bizim nəfimiz,
Başımız kimi
Boşdu seyfimiz.
Başda tər-təmiz,
Cib də tər-təmiz:
Bax, beləyik biz!
Bax, beləyik biz!!**